

3-9/80

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. } ఔన్నత్యము 1918 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 20 వ తేది శుక్రవారము } No 143
నంపుటము. 7 } కాళియా క్తి నా మ సంచితృ భాద్రపద శుద్ధ పౌర్ణమి గా. } సంచిక ౧౪౩

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126
(రిజిస్టర్డ్) **ఆటో డియోలైట్.** (రిజిస్టర్డ్)
కాబడినది. కాబడినది.
ఇప్పటికాపురుల కనుపడునది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది.
అల్పాహారముగాని, సామాన్యముగాని, శిశువడకయే సిద్ధము
లేయబడిన కేవల పుష్కరము.
నీ కుమారులై కొన్ని బిందువులు చిహ్నకరించినచో, మనోహరమగు
సువాసన నిన్నులకరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్న సైజు (అర డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యమ సైజు 1-1/2 డ్రాం " " 0-12-0
పెద్ద సైజు 2 " " 1-4-0
పెద్ద సైజు 4 " లేక 1/2 డ్రాం " " 2-0-0
వి. వి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము
వల్లె, పట్టుకలులందలి ప్రతిష్టనగు ప్రతిపాపులోను దొరకును, దీని
ఆశేకమును నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగొన్న సీసాపై
గు, కాల్పులైన ఆటో డియోలైట్ అను పేరును పరిశీలింపుము ఈ ఆటో
డియోలైట్ యొక్క గుణములను పరిశీలనచేయ గోరువాకొని వినుకవారి
ప్రాసినచో ఆటో డియోలైట్ గు సువాసనకాదు. ఉచితముగ పంపుదురు.
సోమయేజంతు: అంగ్లొ-యిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ లెం. 155, బామ్బాయ్ నగరం నీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజంతు: మెహతా మద్రాసు ట్రెయిడింగ్, వైశాలిపాఠశాల, మద్రాసు.

నర్వవృశ్చిక విషనంజీవిని.
(రిజిస్టర్డ్) (టేకు మార్కు) 586
దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పొవుదురు.
సుఖములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.
ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండ
వలసిన యావృశ్చికము. అండ్,
యూనాని, డేయిలీ డ్యులతో పా
క్షగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినము
అంచినను మందు గుణములును,
తేలునకు మార్కెట్ కాక ఎంత.
కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నువ్వయో
గించును. పెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0
పొట్టిటి 0-8-0. 1 డెజ్ పాకెట్
పెల రు 5-0-0. పొట్టిటి పేలా.
చేపాకెట్ 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పొట్టిటి ఇవ్వం.
ప్రత్యేకము 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియమమును.
చిరునామా:— ధన్వంతరీ కంపెనీ,
155, లెంకటేశ్వరమ్మ స్త్రీ, పిడి, సాకారుపేట పోస్టు, మద్రాసు.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మజ్ఞానం
శయ్యముల సర్వాధికమును గురించిన శాస్త్రీయచర్య
గ్రంథకర్త:— డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
చిన్న సైజు చక్కని గ్రంథము. పెల రు. 0-8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా గ్రామాలయము
హైదరాబాద్ 212, నకరాను.

నవలలు ! నవలలు !! నవలలు !!!
రాజీనాయక హిందువుల ప్రతాపాన్ని నిదర్శనము 0-12-0
విమలాదేవి. రాజపుత్ర శ్రీలక్ష్మి యశస్విని సాహసములు
ప్రకటింపబడినవి. 1-2-0
విజయగంగ సామ్రాజ్యము. 500 రూపాయలు
బహుమతిగన్న నిరుపమాన నటలారత్నము. 1-4-0
రాయమారుయధము. తిమ్మరసు యుక్తి
చమత్కృతులు చదివితీరకలేదు. 1-4-0
పాతాళభైరవి. రమ్యమైన నవల. శైలి మనోహరము. 1-4-0
చిరునామా:— విజ్ఞానచంద్రికా బుక్ డిపో,
(948) మాంటురోడ్, మద్రాస్.

ఇల్లు అమ్మకమునకు
విశాలమైన దొడ్డిగలిగి బాగుగ నిర్మింపబడిన యొక
పేదయిల్లు అమ్మకమునకు గలదు. దొడ్లు తోటలు మొదలై
నవి సేసికొనుట కనుకూలముగనున్నది. (1818)
నెల్లూరు నవాబుపేట బజారు వీధిలో గలదు.
“ఓనర్ C/o హిందుప్రతిక, మద్రాసు”
అని వ్రాయుదు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు

బృహత్ మంజుష్టాదికౌవర్ధ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యక్షమైనది.
1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవర్ణ గుటి
మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
చనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము
దగ్ధునకు మంచిమందు.
1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్ని యువాంగ్లేయభాషలో
జరుపవలయును.

హిందూ షార్మస్థాటికల్
వర్ణము
ఆయుర్వేద యోషధముల తేయువారు
బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists,
Elphinstone Road, Bombay. 13

మలయ చందనము
(1251) నెగరోగమునకు మరారుము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికి
తెలియదు. పత్రికలు లేవు. పిడికా
మార్పుకు కలిపివేసివేయవలెను. కావున
మైన మా నులకునుండునకు ఎటువ
తెలుపు, పన్ను అను మూడు విధములు
నెగరోగమును మూడు పూటలలో మాన్పును. దీన్ని 1-కి 2-0-0
గంధర్వఫార్మసీ, రాజమండ్రి.

మాంశేగ్గు సంస్కరణములు.
మాంశేగ్గుగారు ప్రకటించిన సంస్కరణ
ముల గ్రంథము ఆంధ్రభాషయందు ముద్రిత మగు
చున్నది. గ్రంథము ఒక పక్షములోపున వెలువడి
గలదు. భారత రాజ్యాంగ జ్ఞానమున కీ గ్రంథము
కల్పితపువలె నున్నది. ప్రతి యాంధ్రుడును
చదువలసిన గ్రంథము. డిమిట్ ఆక్టోపైజానము
300 పుటలకు మించి యుండును. దీనివెల ఒక
రూపాయ నాలుగణాలు మాత్రమే. వలయువారు
వెంటనేదరఖాస్తులు రిజిస్టరు చేయించుకొనవలెను.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
1, తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు

అమృతవలి 1154
మనోరంజకమైన నవల.
విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలియందు బంగారుకరక
ముద్ర బొందిన కంచనవల్లి కనకమ్మ విరచితము.
దీని వెల 1-4-0.
గ్రంథశైలి మనోహరము. కథ రసవంతము.
భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందించుటకు తగినది.
చిరునామా:— ఆంధ్రప్రదేశ్ కా గ్రామాలయము
1, తంబుకెట్టిపిడి, జి. టి. మద్రాసు.

అమృతాంజనం నొప్పలకు దివ్యమృతము.
పెక్కిరి డబ్బితో సహా సీసా 1-కి పెల 0-8-0.
తలనొప్పల మాన్పును.
షార్మపునొప్పల శాశ్వతోలును
బాగుచున్న పోల్ల పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియుంట నుండదగినది.
109, ఫోరొడ్డు పోస్టు, బొంబాయి, తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర దేశ వార్తలు

—0—

ఒక విశేషము దిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:— చిత్తూరు జిల్లా కాళహస్తి తాలూకా యేర్పేడు రైలుస్టేషను నొడ్డును 2-వ తేదీన 22 ధాన్యపుముట్లను కొంగలు కొంగిలించిరి. పోలీసువారు సంకతులను విచారించుచున్నారు. చోరు లింత వరకును పట్టువడి యుండలేదు.

ఖుర్రాహోడునుండి ఒక రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— బార్లగ్రంథపూర్వపు లగు ఆదిభట్ల అప్పన్న పంతులుగారి కేసెల రి-వ తేదీన మార్చి 19-నాకు తటస్థించెనని వ్రాయుట కెంతయు విచారము. పంతులవారికి మాయూరశింపుల నిండు మూలముగా నందిచ్చుటయే కాక, సాధ్యమైనచో ఆయె యాత్మకు శాంతి కల్పించుగాని మన సర్వేశ్వరు బ్రార్థించు చున్నాము.

ఒక రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— భీమవరములోని ఆంధ్రబాలీయ సేవక మండలివారు వివాహకచిట్టపడుగు గ్రామము వెంట భజనచేయించు భిక్షాటము చేసి 20 లను సంపాదించిరి. ఆసామ్య భీమవరములోని రాత్రిపాఠశాలల నీడవిద్యార్థులకు పుస్తకములు మొదలయిన ఉపకరణములకు వెచ్చింపబడును. ఇందుకు మండలిసభ్యులు ప్రశంసాపాత్రులు.

గుంటూరుజిల్లా పేటసాలెములోని కాలోనేను రీడింగురూము కొన్ని మాసములనుండి మూయబడియున్నట్లు ఒకరు వ్రాయుచున్నారు. పతనమందిరనిర్మాత లగు కొమ్మ మూరీ లక్ష్మీనాగాయన పంతులుగారు తిరిగి వాని యుద్ధరణ మునకై యత్నించుచున్నారు. పునానులు వారియత్నమునకు తోడ్పడి రీడింగురూమును బాగుచేయుటకు వారు ప్రార్థించు చున్నారు.

విశేషము లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— కాకినాడ పట్టణముందు భాద్రపద శుద్ధ చతుర్థి సోమవారము గోజున బంగారు మల్లారావు కాయాదా కొట్టువాడు ప్రస్తుతము జరుగుచున్న దారుణసంగ్రామమువల్ల యెగువతి దిగువతి పనులు దొరకక తినను గూగు కట్టనున్నదై తేక మలమలమాడు చున్న బీదలకు, వికలాంగులకును నుమారు రెండువేలమం దికి అన్నదానము చేయించి పుణ్యము కట్టుకొనిరి. వీరివలె యిచ్చుట నన్న వైశ్యశ్రేష్ఠులను ఇదిగదగ్రంథములకు తమ తమ శక్తికొలది యీ కాటక పుడినములలో అన్నవస్త్రములు తేక పరిశీలించుచున్న కడు బీదలకును వికలాంగులకును అన్నవస్త్ర ము కట్టించి కాళ్ళకిక్రింది బడయ వేడుచున్నారు.

గోదావరిజిల్లా రామనంద్రపురమునుండి మాస్కీయ విలేజుకు దిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:— దివ్యజ్ఞాని నారాయణ అయ్యరుగారి చచ్చటకు నాలుగు పినముల క్రిందట నచ్చియు న్నారు. వీరు వేదములు ఉపనిషత్తులు మొదలగు హిందూమత విషయములను గురించి ప్రతిదినమును సాయంకాలము ఇచ్చటి పురమందిరమున నుఁవ్వించుచున్నారు. ఇచ్చటి శివశిల్పి లుదారు పంకనామాల రామారావు పంతులు గారు రెవిన్యూ బోర్డు ఆఫీసుకు బదలాయించబడిన సందర్భమున తాలూకా యువోగ్గణ్ణు లందరును 5-వ తేదీ సాయంకాల మొకసభ జేసి యల్పహారముల విందుజేసిరి. దీప్రభాటి కల్వెరు మంత్రిప్రకడ సరసింహం పంతులు గారు గ్రామసాధిపత్యము వహించిరి. బండి శ్రీవారిరావు నాయకు లి.యె. బి. యల్ గారు నీరసాసే నియమింపబడినారు.

గుంటూరుజిల్లా తెనాలి-రేపల్లెతాలూకా సంఘమువారు కొట్టునునందును, దుగ్గిరాల రైతులు దుగ్గిరాలయందును, సంగం బాగల్లమాడి రైతులు తమ గ్రామమునందును, గొర్రె వూడి రైతులు గొర్రెవూడియందును, చిన పులిగ్రామ గ్రామ రైతులు తమ గ్రామమునందును, వడ్లమాడి, శ్రీరంగపురము తోట్లపాలెం, మంచాళ, పాతరెడ్డిపాలెము రైతులు వేబ్రోలు పెంట్రో సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద కమ్మవారి గ్రామ మందిరమువద్దను కృష్ణాజిల్లా భీమవరము తాలూకా నిడమర్రు రైతులు తమ గ్రామమునందును, చాటపర్రురైతులును, పాల కొట్టుపొట్టు లంకలకోడేరు రైతులును, పూలపల్లిరైతులును మధిపాడు రైతులును, మడునూరు గ్రూపు (ముదునూరు, వెంట్రుప్రగడ, అప్పికట్ల, జబర్లపూడి, బోర్లపాటు గ్రామ రైతులు) రైతులు ముదునూరునందును సమావేశమై పాలకులు నీటితీరువను వృద్ధిచేయవద్దని యేకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

మాలీమూసండి ఆంధ్రబాపా సమాజపు కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: బంగళమునందు సంఘసేవ నాంధ్రులలో వెలకొల్పు యత్నించు వారలలో ప్రథములును బంగళ పూరు వాస్తవ్యులు నగు బి. దండపాణిసంతుల వారీషమా జముయొక్క వారసభ కాపూతులరై విచ్చేసిరి. వారు రాజ భక్తి, మతము సంఘసేవ, ప్రాగంభ్య శ్రీవిద్య మున్నగు సంకేతులవై నాకి గల వృధాభిప్రాయములను వ్యాద్యము మగ వెల్లడించి వారి కీ శతవానులగు నాంధ్రులయందు నున్న ప్రేమను, గౌరవమును, వారిపురోభివృద్ధికరము లగు విషయ ములను దెల్పుచు నీశేశవాస్తవ్యులగు గుడ్డినీతికి మూలకారణంబగు నవిద్యను తొలగించుటకు సభ్యులను పుకొల్పిరి. పిదప సమాజకు లీవారమునగూడ "అహింసాపరమార్థ్యం" "విగ్రహగర్భం (సంకరాగర్భం)" యనువిషయములనే చర్చించిరి. ఈ సమాజకార్యనిర్వాహకసభ్యు లొకరు శ్రీతిరుపతి వేంకటేశ్వరమందిర మగు "సుకన్య" యనుపాత్రమువై నివశించుచును చదివిరి.

భీమవరము ఆంధ్రసమితి కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయు చున్నాడు: బంగడేయోంధ్ర నాయకులలో ముఖ్యులను, ఆంధ్రుల ప్రేమగౌరవములకే గాక యీనైపుల గల మహారాష్ట్ర, మగ, చిహార, తమిళసోదరు లందరిజే నభిమాన గౌరవముల నందుచున్నట్టియు; నాంధ్రసమితి కాళ్ళత కాల చా వ్య క్షు ము ను అగు ఆంధ్రసభారత్న భండారు దండపాణి పంతులుగారు కొంతకాలము విశ్రాంతి నొంద నెంచి యావరముసముల పెలపునైకొని యాంధ్రజేతము నకు వెదలు సందర్భమున 14, 15 తేదీలయందు నీయూరి లో ననేకము అనేకసభలంజేసి వివచిత్రములు, వీటుకొలు కత్రములు ఆయనకు సమర్పించిరి. ఆంధ్రసమితివారు గూడ మొక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యసభను జరిపి యల్పహారపు విందుల నొసంగి గత 9వ సెప్టెంబరు 1917 సంవత్సరమున నొక మహాసభయందు జేయన కీబడిన "ఆంధ్రసభాత్మ" వివదము ప్రవచింపించిరి. బంగడేయోంధ్రులు తమ నాయకుల సుగుణ ములను గనిపెట్టి తమకు గలగౌరవ ప్రేమాభిమానముల నీతిరున జూపుట వారి వికాలహృదయముల బాటుచున్నది. పంతుల వారివలె ప్రజల ప్రేమాభిమానములకు పాత్రులై వారివలన యిట్టి గౌరవములను పొందుటకు మామంగడేయోంధ్రులెల్లరును ప్రయత్నింతురుగాక !

గోదావరిజిల్లా రాజోలుతాలూకానుండి మాస్కీయ విలేజుకు దిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:— ఇచ్చటికి సమీపమున నన్న సోపల్లియను గ్రామము, 11-వ తేదీ సాయంత్ర మొక మాలవాడు తన భార్యతో కృత్రిమమునందే నను ననుమాన మున నొక యాడిగవారిని కట్టితోమోది హత్యగావించెనట ! హంతకుడు ఆరెన్న కాబడె నని తెలియుచున్నది.

మాతాలూకాలోని మోరి యనుగ్రామములో ఐదునెరు సంవత్సరముల వయసుగల యొక కాపు పిల్లవాడు, తనతో సమానమగు నీడగల మఱియొక కాపు పిల్లవాని 12-వ తేదీ రాత్రి మొక్కజొన్నకండె లిత్తునని మిమ్మెట్టి వాని యొద్దకున్న బంగారు ముగగు లపహరింపరలె నను దురుద్దేశ గుతో, ఈరెవెలకి తీసికొనిపోయి, నోరు నొక్కి చిన్న కత్తితో కంఠము కొయ్యప్రయత్నించెనట ! ఆపిల్లవాడు వెనగు లాడుటలో మొగమునంద కత్తిచాతలు పడినవిగాని ఆపాయ ముకలుగలేదు. ఆపైని ఆరువ్యాధుని వేతిలోనుండి మరకత్తిని బాలుడు లాగుకొని పారవేసెను. అంతలో రెండవబాలుడు కంఠమునొక్కి బలవంతమున నొక నీళ్ళగుంటలోనికి ప్రోసి వేయగా బాలుడు కేకలుజేసెను. నల్లరునుచేరిరి. చంపుప్రయ త్నము చేసినవాగు పాటిపోయెను. కేసుచేయబడు నని తెలి యుచున్నది.

తిరుపతినుండి యొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—ఆహార పదార్థములు బట్టలయొక్క భరణ నానాటికి కెమ్మవగుటం జేసి బీదసాధులు పడుకొవ్వములు మితిమీరియున్నవి. ఇట్టి తరుణమున జిల్లాకలెక్టరు శ్రీధర్పుయ్యగారి ముఖ్యులగు నాహార పదార్థములయినను భరణింపి విక్రయించు నేర్పాటు చేయని యెడల నితరస్థలములకలె నిక్కడకూడ కొళ్ళకొట్టబడు నను భయము నెల్లరు కలిగియున్నారు. తిరుపతి చుట్టుప్రక్కల గ్రామములలో కలరాబాధ్య మందరించినది కాని తిరుపతిలో మాత్ర మింతవరకు కనబడలేదు. వర్షములువరియట లేమిం జేసి బావులలో నీరు తగ్గి యున్నది. తిరుపతిలో నిండినన్న లెక్కకాబడినవి. జనులు చాల కష్టపడుచున్నారు. ఇవన్నియు నిట్లుండె తిరుపతిలో

మునిసిపాలిటీ స్థాపించినది మొదలు అప్పియల్ చేర్చుకుగారే కాన్యములను నిర్వహించుచుండిరి. నాలుగు సంవత్సరముల క్రిందట మద్రాసుగవర్నరుగారి చిచ్చటికి నిజమునుచేసియుండు తరి రయిలుపేయెల్ల నానభిషి యల్ చేర్చుకుగారి నెన్నుకొను స్వాతంత్ర్యమియ్యగలెనని ప్రార్థింపగా నానభిషికిని స్వాతంత్ర్యమిచ్చిరి. కాని రెండుసంవత్సరములక్రింద స్వాతంత్ర్యము నుపయోగమునకు రావలసినచిచ్చ కాలమున కవున్నిబల్లలో నైకమత్యములేక రెండుపగ్గాయములు జరిగినసభలో నెవ్వరి నెన్నుకొనలేదు. గౌరవసభవారు ఆపదవిని కవున్నిబల్లలో నె వ్వరికి నియ్యక క్రొత్తవారి కొసంగిరి. ఇప్పుడు వారియొక్క టరం పూర్తియయినందుక 27-వ తేదీన ఘరల కవున్నిబల్లలో నొకరిని నియమించుతరుణము కలిగియున్నది. ఈ పగ్గాయము కూడ నైకమత్యములేక దొరతనపువారే నియమించవలసినటె యగునని తోచుచున్నది. కనుక కవున్నిబల్లందరు ఐకమత్య ముకలిగి ముప్పదిరెండుసంవత్సరములుగా రైటుపేయరు కష్టపడి సంపాదించి స్వాతంత్ర్యమును సోగొట్టుకొనక దొరతనపువారి కిని, యుపేయగలరు కీర్తి సంపాదించవలెను.

ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—గంజాము మండలముం దున్న బావన గ్రామములో గల బోర్డు బాలికా పాఠశాల యొక్క చతుర్థ వార్షిక సభ 1-వ తేదీన సాయంత్రము 5 గంట లకు బరంపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు మారెళ్ళ గంగరాజు పంతులుగారు యాధిపత్యమున బోర్డు పాఠశాలా భవనమున అత్యంత జయప్రదముగ జరిగెను. సభాభవనము గ్రామస్థులచే క్రిక్కిరిసి యుండెను. సోపేటనుండి కూడ కొంతమంది ప్రత్యేకముగా ఆహ్వానింపబడిరి. ఇతరుల బాలి కల ప్రాథమికో సభ ప్రారంభమయ్యెను. ఒక బాలిక సభా సదుల అనుజ్ఞ ను బడసి సభాధ్యక్షుని నెన్నుకొనుటయు మరి యొక బాలిక తన సోదరి ప్రతిపాదించిన తీర్మానము నామో దించి సభాధ్యక్షునికి పుష్పమాల వేయ అభ్యక్షులు సభాపిత ము నలంకరించిరి. ప్రధానోపాధ్యాయులు బాలికా పాఠశాలా వృత్తాంతము చదివెను. పాఠశాల 1914 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెలలో దొరతనమువారిచే స్థాపింపబడి దినదినాభివృద్ధి గాంచుచు 78 మంది బాలికలచేతను ముగ్గురు ఉపాధ్యాయలచేతను వర్ధిలుచున్నది. గత మూడుసంవత్సరములనుండి బోర్డువారు బాలికలకు బహుమతి వస్తువులు పంపుమండ గ్రామస్థులు కొంత ద్రవ్య మొసగి, బీద బాలికలకు చీటిగు డ్డలు, పుస్తకములొసగుచు, శ్రీవిద్య నుత్సాహపరుచుచుంటి రని నుడివిరి. పిమ్మట శ్రీవిద్య, పతిభక్తి, సత్యము, నలు కలకలుగు లాది నష్టముల గూర్చి బాలికలు ఇంపుగా ఉపన్యాసములు చదివిరి. పిమ్మట నిరువురు బాలికలు సభా ధ్యక్షుల గుణగణములు వారు చేయు పనులను గూర్చియు చక్కని సంభాషణ జరిపిరి. పిమ్మట బాలికలు సావిత్రి నాట కము ప్రదర్శించి, కోలాటము నాడిరి. సభాధ్యక్షులవారి సతీ మణి బాలికలకు పెట్టెలు, ఆద్దములు, చీటిగుడ్డలు, గాజు జామ్యలు పుస్తకములు పంచివెట్టి సావిత్రి పాత్రమును ధరిం చి బాలికకు భారతగ్రంథమును బహుమతి జేసిరి. తరువరి అధ్యక్షులు బాలికా పాఠశాలవారు చేయు పనులను గూర్చి బ్లాఫించి గ్రామస్థుల తోడ్పాటునకు, సంతసించి, శ్రీవిద్యా బశ్యంత విద్యాభివృద్ధివలన గలుగు లాభములను గూర్చి వృష్టాంతములతో గూడ సమాజసర్వక వాగ్దోగజితో గంభీరవన్యా సము చేసిరి.

బక్రీదశమంతు:—అలహాబాదులో తొందరలేమియును లేవు. అధికారులు తగిన ఏర్పాటులను చేసిరి. 17-వ తేదీన కలకత్తాలోగూడ బక్రీదశమంతుగ శాంతముగనే గడచినది. ఉదయమున చాల మసీదులలో మహమ్మదీయులు ప్రార్థన లను చేసిరి. పిమ్మట కోర్వానీ నెమ్మదిగజరిగినది. కలకత్తాకు 12 మైళ్లలోనున్న శ్రీరామపురమున గోవధ సందర్భమున తొందరలు కలుగునని తెలిచిరి గాని అధికారులును నాయకు లును ముందుగా జాగ్రత్తపడుటచే తొందరలు కలుగలేదు.

వంగదేశ ఆంగ్లో యిండియా సంఘము:—ఈసంఘ కా ర్యదర్శి సంస్కరణములనుగూర్చి గవర్నరుగారి కిటులవ్రా సెను. సంస్కరణము లనుకూలములు. ప్రభుత్వోద్యోగములు కొన్ని మాసంఘములో నర్హతగలవారికి ప్రత్యేకింపబడవలెను. గ్రంథకర్తలు నివేదికమును మాసంఘమును పేర్కొనినందుకు వందనములు. శాసనసభలందు ప్రాతినిధ్యము నియోజకవర్గము ద్వారా నేర్పబడు గోరెదము, ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్యమునుట. అందులకు కొన్ని కారణములు గలవని ఆత దాకారణములను నిరూపించెను.

వృత్తాంతములు

యోధబులు:—ఈ నెల 7-న తేదీ కరకు 49, 345 డరఖాస్తులు టపాకచేరిలకు చేరినవి. మొత్తము 97,85,150.

లక్ష్మణపురమునకు ఆ జిల్లాలనుండియు యోధబులు మునకు 28 లక్షల రూపాయలు వసూలైనవి యోధబులు ఆ ఖరు దినమున 7 లక్షలు సమకూడినవి.

బంగారీ దైవికునకు శిక్ష:-చుప్పందనాథ హద్దారకు నక జొక గ్రామస్థుని బలముగ కొట్టుటచే గ్రామస్థుడు చని పోయెను. హద్దారు పారిపోయి పిమ్మట సేనగాజేరెను. అతని లారావీలో పట్టుకొనిరి. అతనికి 5 ఏండ్ల కఠినశిక్ష విధింప బడెను.

సబ్ రిజిస్ట్రారు స్వహత్య జేసికొనుట:-క్విలండి సమీపమున్న నాడువనూరు సబ్ రిజిస్ట్రారు సయ్యగు హుస్సేన్ సాహేబుగారు ఇదివరకు కొంత కాలమునుండి తలనొప్పిబాధ చే బాధపడుచు నుండును. రెండుదినముల క్రితము ఒక నాటి రాత్రి బాధసహించలేక స్వహత్య జేసికొనిరి.

మహమ్మదీయ గృహసంవాకటయందు పూజ్యుడైన బాల కళేబరమును మెలించి ఎచటికో గుహలోనికి గొంపోయి అచట ఆ మృతకళేబరమును భక్షించి వాటిపై కప్ప బడు నస్త్రమును అమ్ముకొన్నందులకు ఒక బిల్లు బోయజాతి వారిపై నేర మారోపింపబడినదనియు దండనాధికారి విచారించుచున్నాడనియు బొంబయి క్రానికలు పత్రికకొక విలేఖ కుడు తంతి నంపినాడు.

హిందువులు, మహమ్మదీయులు:- హిందువులు, మహమ్మదీయులు మైలితో మెలగవలెననియు, మొన్న మొన్న జరిగిన గందరగోళములు వారి మైలిని చెడగొట్టి మనశ్రుతువుల వ్రేలి చే జూపెట్టబడుట కవకాశము కలుగజేసు తుండుటకు కల కత్తాలో 10 మంది హైందవ నాయకులు, 10 మంది మహమ్మదీయనాయకులు మువ్వరు మార్వాడీ నాయకులకలిసి ఎల్ల రకు తెలియజేయుచున్నారు.

మితవాదుల కాంగ్రెసుసభ:- అన్ని రాష్ట్రములనుండి యు వెళ్ళుచుండి ప్రముఖులు స్థిరీపాదులను అనుభవమును పలుకుబడిని కలవారు వెనుక కాంగ్రెసులో పనిచేసినవారును లేఖలను వ్రాయుచున్నారు. ఇట్టివాతంత్యధికముగ మితవాదుల సభకు రాగలరు. గత రెండుసంవత్సరములనుండి కాంగ్రెసులో గలట్లు వెరిగిన వారందరను మితవాదుల ప్రత్యేకసభ అవసరమని నిశ్చయించిరని సమాచారము వ్రాసిరి.

అలిఖరు కలాశాలు:-కలాశాలలోని భారతీయోపా పాధ్యాయులు 5 గురిలోను 4 గురు డాక్టరు జముద్దీను అహమదుగారు మున్నగువారు యూరోపియనుగోపులోనున్నారు. ప్రస్తుతస్థితివలన జంటనే తగిన యేర్పాటులు చేయబడవన్న తాముగూడ రాజీనామానివ్వవలసి వచ్చును. తాము జాతిభేదమును బట్టి గాక విద్యావైషమ్యమునుబట్టియే అట్లుచేయవలసి వచ్చినదని వారు గౌ. కార్యదర్శికి వ్రాసిరి.

మేనమామను నటికే వేయుట:- మలబారుజిల్లాలో నొక గ్రామముందు నివసించుచున్న అచ్యుత కురూపుఅను నొక ని మేనమామ తనమేనయల్లుని పుంతభూమిలో బెరుగుచుండిన పసనచెట్టు కొట్టివేసెను. దీనితో అచ్యుత కురూపు తన మామపై కోపించి చెట్టుభగ్గించు చెల్లించవలసిన దని నిష్పంధపరచినను మామ అల్లునికి ద్రవ్యమియ్యవలెనని అతడు తనమామ గారిని నటికేవేసెను. జిల్లాజడ్జిగారు వారి కొక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించిరి.

పోస్టు మాస్టరుగారికి శిక్షవిధింపబడుట:- మలబారు జిల్లాలో పట్టాంబి సబ్ పోస్టు మాస్టరుగారు కర్లియూర్రాంచి పోస్టు మాస్టరుగారికి నుమారు రు 8-6-0 లు విలువగల మూడు రిజిస్టరు బకాదని బంగీలనుపంపిరి. బ్రాంచిపోస్టుమాస్టరుగారు బంగీలు బలువాడాచేసి వాటినిబలసాము పంపుటకుమాత్రగ సామువాడుకొని బలువాడా చేతుండ 11 దినములు తపాలా ఫీసులోనుండినట్లు లెక్కలోవ్రాసిరి. దొంగతనము కనుగొని బడి కేసుచేయబడినది. జిల్లాజడ్జిగారు బ్రాంచిపోస్టు మాస్టరు గారు ర మానములు కఠినశిక్ష విధించిరి.

సామాజ్యశాసనసభ.

ఈ నెల 19 వ తేదీని గౌ. సర్ బార్ని లవెండనుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద మరలసమావేశము జరిగినది. పత్రికలనుగూర్చి విచారించుట కొకసంఘము నేర్పరుపవలెనని గౌ. కపర్డి గారు పుపాదించిరి. పత్రికాశాసనము కొంతకాలమునుండి అయి లోనున్నది. కావనిపుడు దానినిగూర్చి ఆలోచింపవలెను. ప్రజా పరిపాలనమునకు పత్రికలు మూలాధారము. రాజకీయశాస్త్ర కావ్యానులకు పత్రికలు బహిరంగచిత్రాసాములవంటివి గాన పత్రికాప్రచారమునకు నిరోధముండగూడదు. దీనినిగూర్చి నిరోధమేర్పరుపబడుట చాలననర్థకమని సర్ బార్నెస్సు జంటిన్సుగారి తీర్పును కపర్డి గారు దహరించిరి. లాహోరు అబ్బ ర్సరుమొదలగు 40 పత్రికలు నిలిచిపోయినవని అధికారులనిరు డుప్రకటించిరి. కలకత్తాలో మహమ్మదీయులు పత్రికాశాసన మునుగూర్చి చర్చించుటకు సభ జరుపబోగా దొంతనమువారు నిలిపివేయుట జరిగినది. లండన్ లోని పత్రికాధికారులు సభ చేసి కనిష్టజేసినపరిమితిని నిర్ధారణచేసిరి. ఈ జేశమునగూడ నట్టి యావత్కృతక కలుగక మానెను. గాన నిట్టివిషయముల నాలో చించుట కొక సంఘ ముండుట యవసరము గౌ. కపర్డి గారు రనిరి.

కల్లులు అమ్మినుగారు.

నే నీతిర్మానమును నిరాకరించుచున్నాను. అట్టి సంఘ మనవసరము. యోధసమయమున నధికారుల బొరము నవసర ముగ మోచ్చింపగూడదు. ఈ తీర్మానము నంగీకరించిన ఇండి యాదొరతనమువారు వారికిదీనివిషయమున నికనుసంకేయములు కలవని తోచగలరు. బర్మాలో ప్రజలు ప్రభుత్వోద్యోగుల నధికముగా నిందించుట నికను నేర్చుకొనలేదు. బర్మాపత్రి కలుగూడ చాల విషయముగ నే వ్రాయవలెను. ఇంతవరకు రెండు సార్లుమాత్రమే మోచ్చరికలను పంపవలసిన ఆవశ్యకత కలిగినది. బర్మాదొరతనమువారు తపాలాచట్టముక్రింద 6 యిండియా పత్రికలపై చర్యజరుపవలసినవిషయదని కల్లులుగారనిరి.

గౌ. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు.

సంఘము నేర్పరుచుట అవసరముగాని నైతికస్థితివిష య మనవసరము. కల్లులుగారితోనే నేకీధవింపబాలను. తూర్పు యిండియాసంఘమువారి కాలమునుం దుండిన పద్ధతుల నిపుడు సవరింపవలసిన అవసరముగలదు. నంగజేశమునశాసనము నమలు జరుపుటనుగూర్చి మాకెట్టి ఆక్షేపణయునులేదుగాని ఇతరరా ష్ట్రములయం దట్లుగాదుగాన ముఖ్యముగా విచారణ అవసరమని బెనర్జీగారనిరి.

గౌ. సర్ విలియం విన్సెంటుగారు.

ఇటీవల నేర్పరుపబడిన విచారణసంఘముల నివేదిక ములను గూర్చి ఎట్టి యభిప్రాయము లొసగబడెనో మీ రెరు గుదురు. కల్లులుగారు నుడివినని సత్యము. రాజప్రతినిధిగారు రెండవత్సరముల క్రితము పత్రికాప్రతినిధులకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చియే యున్నారు. ఇంతలో నేమి మారినదని విచారణ జరుపవలెను. అనేకసార్లు మోచ్చరించియే చర్య జరు పుచున్నారు. ఇప్పటికిని పత్రికలు తీవ్రముగనే వ్రాయుచు న్నవని విన్సెంటుగారు కొన్నిటిని చదివిరి. ఇంగ్లాండులోను జర్మనీలోను పత్రికాపరిశీలనలు చాల కఠినముగా నున్నది. జపానులోగూడ నటులే యున్నది. ఇచట నతిజాగ్రత్తతో పని చేయుచున్నాము. పత్రికాశాసనమును గూర్చి దొరతనము వారికి సంబేధము లేదు.

గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

కొన్ని పత్రికలు తీవ్రముగ వ్రాయుచున్నమాట నిజము దొరతనమువారికి కొన్ని చిట్కముగూడ లేదని నేనను కాని అది చాలదు. మోచ్చుచుండి శాసనమును నిరసించుచున్నపుడు దొరతనమువారు మరల విచారణ జరుపదగును. ఇపు డేమి మారినదని విన్సెంటుగారనిరి. మారకున్నచోనీశాసనము నిష్ప్ర యోజనమని స్పష్టముకాదా? బర్మాదొరతనమువారి చర్యలు చాల వింతగానున్నవి. చెప్పె పురిలోని హిందూపత్రికవంటిపత్రి క తమజేశముననున్నందు కేజేశమువారైన నుప్పొంగదగినది. అట్టిపత్రికను బర్మా దొరతనమువారు బహిష్కరించినపుడు వారి నేమనదగును. ఇట్టిపత్రికలవలన ఉదారవిషయములను బర్మా వారు గ్రహింపకుండ దొరతనమువారధ్యంతరములను కలిగించు ట సంతోషకరము. కల్లులుగారు తమభావములను మార్చుకొన వలెను. ప్రజాస్వామ్యమునకు పత్రికలే ప్రాణము. అస్మియా జపాను జేశముల పద్ధతిని చేయబడిన పత్రికాశాసనము దీర్ఘ కాలము పనిచేయజాలదు. ఆంగ్లజేశముతో నీడేశమున తరు

మగ పోల్చుచుండుట పరిహాసాస్పదము. అచట నెంతయో జాగరూకతతో శాసనముల నమలు జరుపుచుండురు.

గౌ. డాక్టరు సప్తగారు.

గౌ. కపర్డి గారు సభవారి భావము మారవలెనని కోర నేలేదు. విచారణ జరుగవలెనని మాత్రమే కోరిరి. విచారణ సంఘము నేర్పరుచుట మానినంత మాత్రమున శాసనము చాల బాగుగా పనిచేయుచున్న దని ప్రజలు తలంతురా? జేశయు లంతదను దీనిని నిరసించుచున్నారు. విచారణ ముఖ్యముగా జరుగవలెను. పత్రిక లక్రమముగా హాగిన న్యాయస్థానాభి యోగముల నేల తేనూడదు. అధికనైతికవిషయవిచారణ మును గూర్చి గౌ. కపర్డి గారు పట్టుబట్టరని తలచెదను.

గౌ. జిన్నాగారు

1910 లో ఇద్దరు తప్పు తక్కిన అధికారసభ్యులంద రును శాసనము నామోదించిరి. అయి 7 సంవత్సరములనుండి జరుగుచున్నది. అధికార మెట్లుపయోగింపబడు చున్నదియు మనకు తెలియవలెను. శాసనమును కేసలము నిరంకుశముగా నమలు జరుపుచున్నారని నేను స్పష్టముగా చెప్పగలను. కాన వెంటనే శాసనమును సవరింపవలెను. అపరాధులను దండింప వచ్చును గాని నిర్దోషులను కాపాడవలెను. అధికారులు విమ ర్శకు కంటగించుకొందురు.

గౌ. చిట్టపీసుగారు

విచారణ లాభికరముగాని యుద్ధానంతరము జరుపబడ దగును.

గౌ. శర్మగారు

ఈశాసన మనుకూలముగా లేదని జేశయులందరును తలంచుచున్నారు. కాన ప్రజలకు చునశ్శాంతిని కల్గింపవలెను. పత్రికాధికారులు పలువిషయములు నుడివిరి. అబ్బర్యులపత్రిక విషయము గ్రహింపబడదగినది. ప్రతిరాష్ట్రమువారు పత్రి కలను బహిష్కరింపసాగిరి. ఇట్టిపద్ధతినిగూడు. హిందూ న్యాయిండియా పత్రికలను పంజాబుదొరతనమువారు బహి ష్కరించిరి.

గౌ. థాంసనుగారు.

పంజాబు దొరతనమువారు ప్రత్యేక సుడిర్భములందు ప్రత్యేక కారణములవలన నట్లు చేసిరి. సుధి జరుగనే యీ నిరోధములుతొలగగలవు. పంజాబులో హక్కుపత్రిక మంచిపని చేయుచున్నది. 1914 లో 193 పత్రికలుండెను. ఇపుడు 216 పత్రికలున్నవిగాని చందావాతలనుఖ్య తగ్గినది. పత్రికలభర లుమోచ్చుటయే యింగులకు కారణము. పత్రికలు రెండులనే గాక కేవలము అసత్యములను గూడ ప్రకటించుటచే పంజాబు దొరతనమువారు చర్య జరుపవలసినవిషయదని. నైకోద్యోగులను మండలోద్యోగులను బర్మా సంఘ క్రాష్ట్రముల దొరతన ములను గూడ వ్రాయుటచే దానివిషయమై సంకేయమేలేదు. నేను 'జమిందారు' పత్రికనుగూర్చి నుడివితని. అబ్బర్యులపత్రి కాసంపాదకుడు నిరుడు పంజాబుశాసనసభలో సభ్యుడుగా నుండెను. గవర్నమెంటు కంట్రాక్టులను సంపా దించుట కెందులంచ మిచ్చియున్న నతనికి శిక్ష విధించిరి. ఇతడు ఎక్స్ ప్రెస్ అసిస్టెంట్ కమిషనరుగానుండి లంచములను గొని శిక్షింపబడి పనినుండి తొలగింపబడెను. పత్రికాధిపతి ముద్రా పకుని పిలిపించి మాటలాడగా వారిలో నొకడు తనకుమారు నకు యోధసామానుల కంట్రాక్టునిచ్చిన తమపత్రికను ప్రభు త్యానుకూలపత్రికగా మార్చెదనని జంకకుండ్ల మొండియు తైర మిచ్చెను. అని థాంసను దొరతనమువారి చర్యలకు సమర్థిం చుచుదీర్ఘవ్యాసకము నిచ్చుచుండ కాలాతిక్రమణమని గౌ. రంగస్వామయ్యంగారు నుడివిరి. గౌ. జిన్నాగారు గూడ నా క్షేపించిరి. మిరుపవ్యాసమును ముగింపుదని ఆధ్యక్షులు థాం సనుగారితో నుడివిరి. అధికారులు శాసనము బాగుగానున్న దనిరి. అసధికారులు లేదనిరి. విచారణ ముఖ్యముగా జరుగ వలెను అని గౌ. కపర్డిగారు నుడివి తీర్మానము నందలి చివర భాగమును రద్దు పరుచు కొనిరి. విన్సెంటుగారు ప్రతికూలముగ నుడివి ఇపుడదను గా దనిరి. స్వేచ్ఛకునువిచ్చులవిడికిని భేదమున్నదని సర్ పిట్టి శేషుస్వామయ్యగారు చెప్పిరినుడివిరి. 87 గురు విచారణ కావలెననిరి. 15 గు రక్కరలేదనిరి. సభ మరల సోమవారము జరుగును.

బాల్యనురంగము.

లండను, సెప్టెంబరు 18:- బాల్యనురంగమునందు బ్రిటిషువారు 20 మైళ్ళునుఖమున 10 మైళ్ళు పురోగమము నల్పి కర్నానదియొద్దకువచ్చిరి. 50 కంటే అధికమగు ఫిరంగు లు మిత్రమండలినిశవయ్యెను. మిత్రమండలినిష్టము లల్పములు. బత్తేయములు 15-వ తేదీని మొండిగ పోరిరి. ఈని తరువాత కందకములులేనందున వారి నిరోధబలము తగ్గిపోయెను.

ఆర్థిక నిర్ణయములు

చెన్నపురి పోససభ

మూడు 4, 5 మాసములనుండి చెన్ను గాజధానియందలి పరిశ్రమములందును పట్టణమును మరియు ఇటీవల చెన్ను పట్టణమునందును జరిగిన దోపిడీలను గురించి ఆలోచించి తగు చర్యకైకొని యిదియుం దట్టి దోపిడీలు జరుగకుండలేదు నేర్పాట్లను గానియుటకై మహాజనసభపక్షమునను చెన్ను రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘము పక్షమునను నిన్నటిదినము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు గోష్ఠీభవనమున వొక మహాసభ గానింపబడినది. తిన్నమావేళముయొక్క ప్రయత్నములకు చెన్ను యందలి హిందూమతాచార్యులను వర్తకుల రాకచే హెచ్చినది గాని టి. రంగారావుయ్య, పి. నారాయణయ్య, ఎస్. గురుస్వామిశ్రేష్ఠి, కె. రామకృష్ణారావు, టి. ప్రకాశము, ఎస్. సత్యయ్య, గా. మో. రామచంద్రారావు పంతులు, వి. లక్ష్మీనారాయణ, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియారు, సి. పి. రామస్వామిశ్రేష్ఠి, జి. ఎ. నరసింహ, చల్లా రామారావు, అయ్యలకర్లుగారు సభాపితక నెలంబించినవాలో ప్రముఖులు.

గా. టి. రంగారావుయ్యగారు రధ్యతకవించిరి. టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియారుగారు పోషాదేశమును గురించి యుపన్యసించుచు ఇట్లు చెప్పిరి: తిరుబందముల యొక్కయు బట్టలయొక్కయు ధరి లభింపజేయుగా వెలిగిపోవుటవలన బీదజనులు వాటిని కొనుటకు శక్తిలేక దోపిడీలకు చేరుటకు ప్రారంభించిరి. ఇటీవల చెన్ను పట్టణములో జరిగిన దోపిడీలను ప్రజలమానసములకు కలకలపరచి భయమునుత్పత్తిం చెను. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసుపక్షమునను ఆర్థిక అల్లరులు జరుగకుండ చూచు మొదలైనది నెలకొల్పి బీదజనులదృష్టినిబాపుటకు యత్నించినను, ఇక ముమ్మందు ఇట్టివి జరుగకుండ ప్రభుత్వమునా రెట్టి కట్టి ప్రయత్నమును చేసి యుండలేదు. వారింకను కొండలమీదనే నుఖ మునుభవించుచు కూర్చుండి, యీ విషయమును గురించి ప్రజాభిప్రాయమును గైకొనుటకై యిరువుర ప్రభుత్వసభ్యుల పుత్తులున్నామని ప్రకటించిరి. కాని వారుగూడ వచ్చినట్లు గన్పట్టదు. భాదీనీతి సొక్కుపర్వాయము పుకిందినచో ప్రస్తుతపరిస్థితులెట్టి ఘోరమైనవో తెలియగలదు. ఈ సందర్భపు పంటలు బాగుగ పండలేదట! ఈ పంటలే తనివో దేశమునందు తప్పుక కలవేర్పడి మరింత అల్లరులకు కారణభూతము కాగలదు. ప్రజలు లేమప్రాణవిత్తములకు భయములేకుండ నుఖముగ నుండజాలరు. కాబట్టి ఈ విషయమునుగురించి ప్రభుత్వమువారును ప్రజానాయకులును తప్పుక ఆలోచించి తగుచర్య గైకొనవలసియుండును. అందు లకే యీ చర్య ఏర్పజుచుబడినది.

అధ్యక్షులు

ఇట్లుపన్యసించిరి:— మహాజనధానియందలి పరిస్థితులు ప్రస్తుతము మాత్రమేగాక వెళ్ళుచున్నమాసముల నుండియు గూడ నతి తీవ్రముగ నేర్పడును. ఈపరిస్థితులు నేటిదినమే తలనని తలంపుగ మన కాశ్రయము పురికొల్పబడిన ఆకస్మాత్తుగ రాతేను.

కడదిన మార్పిడిప్రయత్నము మనమునుండియు పరిస్థితుల కై ఖరి మారుచున్నది. కడదిన ఏప్రిలు మాసమునందు జరిగిన కాసనసభలో ఈవిషయమును గురించి ప్రజానాయక సభ్యులు కొన్ని తీర్మానముల నుపసాధింపగా వాటిసారమును గురించి ఆలోచించుటకై ప్రభుత్వమునా రోజునెలదినములు వ్యవధి తీసికొని చివరకు మే 29-6 తేదీన ఒక ప్రకటనను ప్రకటించిరి. జిల్లాకలెక్టరులందును సివిలుసప్లయిన్ డైరెక్టరులందును విశ్వాసముందిరి గాని, ప్రజానాయకుల సహకారమును సంపాదించి పనిచేయుట కెన్నడును ప్రయత్నింపలేదు. జూను మాసమునందు ఈవిషయమును గురించి మరియొక ప్రకటనను గావించిరి. ఆనంద సంగ్రహము నందు మాత్రము కొంతమంది ప్రజానాయకులను సభ్యులుగా నియమించిరి. వారితో ప్రజల సాధ్యమయినంతవరకు ఆనంద సంగ్రహమున ప్రయత్నములను తగ్గింపచు నియు భోగములను వీలయినంతవరకు విడనాడ మనియు మొదలైన విషయములను గురించి చెప్పవలయునని సలహా చెప్పిరి. కాని జేశముయొక్క నిజస్థితి మాత్రము వారికి తెలియలేదు. మనము ప్రతినిత్యమును ప్రజల మధ్యమున తిరుగుచుండుటవలన జేశపరిస్థితులు మనకు బాగుగ తెలియును. కాబట్టియే జూలై మాసమునందు జరిగిన కాంగ్రెసు సభలో

హిందూ కాంగ్రెసుపక్షమునను చేసినటుల కొంతసామ్యము వ్యవహరింప కొన్ని దేశాలను తెలువలయునని ఒక తీర్మానము నుపసాధింపక కాంగ్రెసుపక్షమునా తీర్మానము నంగీకరించిరి. తేలిక సాగాంత మేమన సల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠి మొదలైన కొంతమంది వైశ్యభిక్షులును ఆ కాంగ్రెసు లు ను బూని ఎంతశ్రద్ధాసాహస్యములతో నిర్వహించిరియు మన మెల్లరకు నెఱుంగియున్నాము. ఎమ్. ఎస్. కామత్తుగారు ఈవిషయమై ఎక్కువగా పనిచూచియున్నారు. వారు వ్యయముగా కొంతవరకు మాత్రము సప్లయచేయుటకు ఏర్పాటుచేసిరి.

పశ్చిమతీర్థమునందును దత్తమండలములందును కృష్ణా గుంటూరుజిల్లాలందును పరిస్థితులు మారినాయ భయంకరమును వాల్చినది. ముఖ్యముగా కొన్ని గ్రామములనుండి ధాన్యమును వైకి ఎగుమతిచేయించిరి. తింజాపూరుజిల్లాలోగూడ నటులే జరిగెను. కాని ఆధికారులు ఎగుమతి నాపుడలేదు కలసిరి. ఆగస్టు మాస మధ్యమునందు ప్రభుత్వమంతయు కాసనసభకై చెన్నుపురికి విచ్చేసినది. వాస్తవతః హిందూ ప్రభుత్వసభ్యు లందరూ మూడు వారములవరకు ఇచ్చటనేయున్నారు. ఆపట్టు ప్రభుత్వమునా చేమైనను శ్రద్ధాహించి జేశపరిస్థితులను గురించి యిరువుర యొక నను విచారణకలిపిరా? నన్నుగాని లేక మహామృదీయుల ప్రతినిధి యగు యాకూబుమాస్సేను గారినిగాని పిలచి ఏమైనను ఆలోచించిరా? గా? టి. వి. నరసింహయ్యగారు సభాకార్యక్రమమునకు భూస్వామ్యముపసాదించిన తీర్మానము మూలమునైనను పరిస్థితుల తీవ్రత గ్రహించి తగు చర్య జరపుట కిచ్చుకొందిరా? లేదు. ఆ తీర్మానముయొక్క గతి ఏమయినదియు మీకే తెలియును.

కాబట్టి మనము భూతకాలమునందు జరిగినవానిని గురించి ఆలోచింపక భవిష్యత్తును గురించి యుపయోగకరమైనట్టియు మనము చేయదగిన పట్టియు నుపాయముల గురించి ఆలోచించిన బాగుండునని తోచుచున్నది. ఈ విషయమై యిప్పుడు మన మెవరిని నిందించినను లాభములేదు. కాబట్టి మనమందరమును ఏకమై సహకారముతో పనిచేసి జేశమందలి దృష్టినిబాపుటకు యత్నింపవలయును. ఈ దోపిడీలవలన జేశమునందలి కొంతమంది పరిస్థితులు జేశమేయమనకు భంగము కలుగుచున్నది.

పరిస్థితి లింత తీవ్రతకకు పచ్చినపుడు, వీనికి కారణమేమి, రాజకీయ ఆందోళనమా లేక నిజమైన ఆర్థికదృష్టినిబాపుచు కొందరు ప్రశ్నించుటవలన ఫలములేదు. అట్టి ప్రశ్నల కిది తరుణముకాదు. ఆ తరుణ మిదివరకే వాటిపోయినది. ఇది పనిచేయుటకును జేశమునందు కాంతి నెలకొల్పబడుటకును సమయము.

ఒక ప్రదేశమునుండి మరియొక ప్రదేశమునకు సరకును సప్లయచేయుటకు గలపిల్లల కల్పించుట త్యాగశక్తికమయిన సంగతియని అందరెఱిగిన విషయమే. ఈ యధికారమంతయు సివిలుసప్లయను డైరెక్టరు హస్తగతమైయున్నది. ఆకాళలో కొంతమంది ప్రజానాయకులనుగూడజేసి వారిసహకారముతో పనిచేసిన బాగుండును. ఆ డైరెక్టరుగారు వర్తకునికి ఏసరకు నిమిత్తమయి ఎంతెంత విలును కలుగ జేసిరి మొదలైన యంతములను తెలియ బరచుచు వారమున కొక పర్వాయము ఒక ప్రకటనను ప్రకటించినచో ఆ కాళు బాగుగ పనిచేయుచున్నదని ప్రజల మానసంబులనుండి సందేహము పోగలదు. ఈ తీర జిల్లాలందు ఉత్పన్నమయ్యుచు విస్తారముగా నిలువజేయబడి యున్నదట. ఆవిషయమును ఆదేశస్థులెవరును ఉపయోగింపరట. ఆ విషయము చెన్నుపట్టణమునకువచ్చు ఏర్పాట్లను చేయుచో ఇచ్చట కొంత యుపద్రవము తగ్గలదు. భారతీయవర్తకులును ఐరోపీయుల వర్తకులును బట్టలనుపద్రవమయిన ధరలకువెంచి ఎక్కుడు సామ్యము చేసికొనుచున్నారు. ఈ యుపద్రవమును తగ్గించుటకు మార్గమేర్పరచవలయును. ప్రస్తుత పరిస్థితులను నివారించకపోయినచో ఎక్కుడు కష్టముల పాలగునది దోపిడీ చేసినను చేయింపబడినను భారతీయులుగాని ఐరోపీయులుగాను. సరకులను ఒక ప్రదేశమునుండి మరియొక ప్రదేశమునకు చేరవేయుటకు మార్గములు 1916 సం. మండే కాసనసభలో నూదించబడినవి. బకింగుహాము కాలన మొదలైన ముఖ్యమైన కాలనలను పెద్దపెద్ద బాటలను బాగుచేసి మార్గ మేర్పరచవలయునని నూదించి యుంటిమి. జేశమందలి సరకుల నిలవను లెక్కచేయుటకై ప్రజానాయక సభ్యులతో గలసి ఒక కమిటీ నేర్పరచవలయును. ఈవిషయ మెక్కుడు ప్రయత్నములను విషయముగావున మన మెల్లరకును ఎవరిని నిందింపకుండ సహకారముతో పనిచేయవలయునని గోరుచున్నాను.

టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియారుగారు

పిమ్మట సభకు తేరందులకు చింతిలుచు, సభాదేశములయెడల తమ పరిపూర్ణ సానుభూతిని తెలుపు కొంతమంది మనుజులయొద్దనుండి వచ్చినయు తీరముల చదివిరి. మరియు మదరాసు వర్తకులు కొంతమంది తత్సాధ్యభ్యులకి మొక మహాజన సంఘికొనిరి. అదియుగూడ జరుగబడినది. ఆ మహాజనము సరకుల చేరవేయుటకు రైల్వేభయ్యలును, ఓడల మీద భయ్యులను రెండింటిని చేయబడిన వనియు, అదియునుం గాక కష్టమును, డెనులేజీ మొదలైన యితర భయ్యులగూడ హెచ్చింపబడినందున కామ సరకులను హెచ్చుధరల కమ్మవలసి వచ్చుచున్నదనియు, అందుచే తమ సరకులకు సరియైన ఎగుమతి దిగుమతి సగుపాయము లేర్పరచుటకు ప్రభుత్వము వారి నడుగవలయు నని గోరిరి.

సల్లా గురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారు

“సల్లా మాగ్గమునకు, కాలునల మార్గమునను రైల్వే మార్గమును ఆహారద్రావ్యముల తీసికొనివెళ్ళుటకు ఎక్కుడు సౌకర్యము లేర్పరచవలయు ననియు, యిటీవల హెచ్చుధరల వలన కలిగిన దృష్టినినుండి ప్రజలకు బాపుట కేర్పాట్లను గా వింపవలయుననియు సివిలుసప్లయను డైరెక్టరుగారిని వారము వారమున వారాపత్రికలందు వాచు ఏవవర్తకులకు ఏవ సరకుల నిమిత్తము ఎన్నెన్ని సౌకర్యము లేర్పరచినది మొదలైన వాంఛలను ప్రకటింపవలయునని కోరవలయుననియు యీ సభవారు ఇండియాప్రభుత్వమువారి చెన్నుపురి ప్రభుత్వము వారిని గోరుచున్నారు” అను తీర్మానము నుపసాదించుచు యిట్లుపన్యసించిరి:— ప్రస్తుతపరిస్థితులు యంత తీవ్రతకు వచ్చుటకు కారణములు వెళ్ళుట కలవు. మొదటి కారణమేమన ప్రభుత్వమువారు మెనపాటేమియు బ్రాసాయ దలి సేవాయిలకు పంపుటకై సరకు సంతయును కొనుటకు రెండవ కారణము ఆహారద్రావ్యముల ఎగుమతి దిగుమతులకు సరియైన గ్రయాసౌకర్యములు లేక పోవుట మూడవది రైల్వే స్టేషనుల భయ్యుల హెచ్చుట; నాల్గవది పంటలు చెడిపోవుట; అయినచే వర్తకులు ఆహారద్రావ్యములలో కొంచెమును, బట్టలవిషయములో ఎక్కువ డబ్బును చేసికొనుటకు యత్నించుట.

ఆనంద కమిటీవారు యీపట్టణమునకు సంబంధించినంత వల కెట్టి సహాయమును చేసియుండలేదు. ఆహారద్రావ్యముల సామాన్యధరల కమ్మబడు చున్నంతవరకును ఎట్టిభయమును లేకుండయుండెను. బియ్యము రు 1-కి 3/4 పట్ల చొ” మిర్చి పేజీ 1-కి 1-12.0 చొ” అమ్మబడు ప్రారంభించిన తోడనే అదివరకు ఓపికతోయున్న బీదజనులందరూ యీధరలను సహించజాలక, అంతధరల కాపదార్థములను కొనలేక చేయున చేమియులేక దోపిడీ ప్రారంభించిరి.

దోపిడీచేయుట న్యాయమని నేను ఒప్పుకొనను. దోపిడీగాంగ్రు చేసినది దోషమే. వారు పరిస్థితులును బహుధరలును తమ కనుకూలముగా లేనపుడు వెంటనే సహనోపాయములకై సభజేసి తమయొక్క దుష్పరచనమును గురించియు ధిక్కరకులనుగురించియు పట్టణమునందలి ముఖ్యమయిన నాయకులకు తెలియబరచ వలసినది. లేక చిన్న చిన్న సంఘములక్రింద నేర్పడి ఒకప్రతినిధి నెన్నుకొని ఆ ప్రతినిధియైనను ప్రజానాయకులయొద్దకు ఉంపవలసి నది. ప్రభుత్వము వారిట్టి సంఘముల చర్యలను సందేహించుచున్నారు. అట్లు సందేహించుట న్యాయముగాదు. జేశమునందలి సంఘములెన్నియుండునో అంత మేలుకలుగును. దోపిడీలు జరుగక పూర్వము ఆవి జరుగునను వదంతులు ప్రబలముగ నే యుండెను. దోపిడీలు జరిగిన వెంటనే పోలీసు కమిషనరు గారును పోలీసువాంగ్రును వచ్చి వెంటనే అల్లరుల నణచివైచిరి. కాన మనము అంతటితో సంతృప్తిపొంది యూరకుండిన లాభములేదు. ముందుకర్తవ్య ములోచింపవలెను. కొంతమంది నాయకులు పట్టణమునకు 6 నెలలవరకు సరిపడునంత బియ్యమును, ఒక సందర్శనమునకు సరిపడునంత మిర్చియును యున్నవని చెప్పినారు. కాని దినమునకు 8/4 వేల బస్తాలబియ్యమును డిపోలో నమ్మచున్నారట. ప్రస్తుతము పట్టణములో 15,20 వేల బస్తాలకంటె నెక్కుడు సరకులేదట. కాబట్టి ఆలెక్కప్రకారము యీసర కన్నదినములకు సరిపోవునో యూహించుట కష్టసాధ్యముగాదు. రంగూనునుండి రెండు స్టీమరులుగూడ బియ్యమువచ్చుచున్నదని తెలిసినది. ఇంతియగాక కలకత్తా కలకత్తా ప్రదేశములనుండి బియ్యమును రెప్పించినచో విశేషముగా రైల్వేభయ్యలగును గాన, ఆరైల్వేభయ్యల తగ్గించమని సివిలు సప్లయనే డైరెక్టరుగా

రిలో చెప్పగలగిన వల్లమున రైల్వే అధికారులకు తంతివార్త సంపెనట. తరువాత రైల్వేయంతటే ఏమి జరిగినది నాకు తెలియదు. వర్తమాన విశేష లాభములవలన సామ్యుచేసికొనుట దోపిడలు జరుగుటకు మరియొక కారణము. కాబట్టి యీవిషయము లన్నిటినిగురించియు నాలోచించుటకై నొక కమిటీ నేర్పరచలేదు. ఆహారపదార్థముల చేరవేయుటకు తగు సౌకర్యము లేర్పరచవలయును. రైల్వేకంపెనీవారు యిక్కడికి దిగుమతి యగు వస్తువులమీద విశేషముగా సామ్యుచ వనూట చేయుట మానివేయవలెను. ఇవన్నియు చేసిన గాని దేశమునందు పరిపూర్ణ కాంతి కలుగలేదు. పిమ్మట

కె. టి. రంగారామయ్యగారు

ఆవసర కమిటీవారుగూడ యూరకుండక యీవిషయమును గురించి తగువిచారణ నల్పమన్నారనియు వారు తమ నివేదికను కలెక్టరుగారికి తెలుపుచున్నారనియు చెప్పిరి. తాము పట్టణము వదిలిపెట్టి రైలుమీద వెళ్లవలసియున్నందున తమస్థానీ సల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠిగారి నభ్యర్థించి నియోజించి సభవదిలి వెళ్లిరి.

పిమ్మట సల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠిగారి రభ్యక్షత వహించిరి.

సి. పి. రామస్వామయ్యగారు

తీర్మానము నామోదించుచు యిట్లు పద్యసింధిరి:—
నేనుకూడ అజనరకమిటీలో నొక సభ్యుడనగుటవలన ఆకమిటీ చేయుచున్న పనిని గురించి నాకుకూడ కొంచెము తెలియును. చెన్నపురి కలెక్టరుగారికి సలహా నొసంగుటకై ఆవసర కమిటీ ఏర్పరచబడినది. వారు మాస్టే హితులను, బంధువులను వివాహములకొకటై రైలుబండ్లమీద ప్రయాణముల మానివేసి, అనన సరములైన యింతవ్యయములన్నీటిని తగ్గించుటకు ప్రోత్సహపరచుచున్నారని చెప్పిరి. ఈ కమిటీవారు కేవలము సలహానిచ్చుటకే ఏర్పరచబడిరి. చెన్నపురి కలెక్టరుగారికి కార్యనిర్వహణమునం దెంతమాత్రము నభికారము లేదు. పోలీసుకమిషనరుగారి కున్నంత యధికారమునను లేదు. ప్రస్తుతిచున్నట్టి ఆహారపదార్థముల యొక్కయు, బట్టలయొక్కయు కటవులను ఏర్పడినందున హిందూజాతీయతాసముక్తింద వర్తనలు ఎవరెవరియొద్ద ఎంతంత నిలువయున్నదో తెక్కవేసినవో భరలను నియమించుటకు గాని తగ్గించుటకు గాని యావయోగకరముగా నుండును. తినుబండారసాదుగిని తేరవేయుటకు తగు సదుపాయము లేర్పరచినవో సగముదృష్టిని వెంటనే నివారణ కాగలదు.

పిమ్మట అబ్దుల్ కరీము నూర్ మహమ్మదు గారు కూడ తీర్మానమును హిందూస్థానీభాషలో బలపరచిరి.

కె. మో. రామచంద్ర రావుగారు

కూడ తీర్మానమును బలపరచుచు యిట్లు పద్యసింధిరి:—
గోదావరి కృష్ణాజిల్లాలలో నుమారు 15 లక్షల యీకరముల భూమి సాగుబడి యగుచున్నది. ఆ పంటలో కొంతభాగము హైదరాబాదునకును, మరి కొంతభాగము, బొంబాయి, హుగ్లి, ధార్వాడ మొదలైన ప్రదేశములకును ఎగుమతి చేయబడుచున్నది. ఆ జిల్లాలలోనికి తిరిగి, బురగాలు, బరిస్సా, ప్రదేశముల నుండి ధాన్యమును బియ్యమును దిగుమతికావలయున్నది. ఈ సంవత్సరము తంజావూరు డెల్టాయందువలె కృష్ణా, గోదావరి పంటలుకూడ పోయినవి. ఆయినను ఈనెల సరకు వై ప్రదేశములకు ఎగుమతి కావలయున్నదిగాని, వై ప్రదేశములనుండి యిచ్చుటికి సరకు దిగుమతి కావలయుట లేదు. అందుమూలమున యీ దోపిడుగులకు కారణ మేర్పడినది. మన మేర్పాటు చేయవలసినది ప్రస్తుతమునకు మాత్రమే గాక ముందుకు గూడ తగు ఏర్పాట్లను గావింపవలయును ఇక ముమ్మందు సరిసితులు మరింత భయంకరరూపమును దాల్చును.

అలెగ్జాండరు కార్మ్యగారు నేటిదినముదయమున చెన్నపురికి వచ్చిరి. వారు ప్రస్తుత పరిస్థితులను గురించి పురప్రముఖులతో నాలోచించి వారి సలహాలను వైకొనెదరటం. ప్రభుత్వమువారు సమయము వచ్చినప్పుడు విస్తారముగా సరకును కొని నిలువచేసి లోకలబోయలను గాని తదితరములైన ప్రజానాయకుల యధికారమునందు గాని యుంచి వాటిని యుపయోగించ నీయవలెను.

తీర్మానము వోటునకు వేయబడి యంగీకరింపబడినది.

జి. ఎ. నల్లేశ్వరగారు

“విశ్వగ్రంథాలను, ఉదారమనస్కులను నగు నెద్ద మనుష్యులను సాంఘికసంఘముల వారును కార్యంబునకు పూనుకొని ప్రజలదుస్థితిని బాపుటకు యత్నించవలయును. మరియు ప్రభుత్వమువారిని ఆహారపదార్థ ప్రయాణ

సౌకర్యముల నేర్పరచవలెనని కోరవలయును” అను తీర్మానము నుపసాదించుచును యివివరలో చెన్నపట్టణమునందు, రా. బ. కణ్ణునప్పటి, చతుర్భుజబాను, సల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠిగారల మొదలైన కొంతమంది యుద్ధార మనస్కులు విశేషముగా ధనవ్యయముచేసి, డివాలను నెలకొల్పి, పనిచేసివారని యును, సాంఘిక సంఘములవారు కూడ నిష్కార్యమునందు జోక్యము కలిగించుకొని పనిచేసినగాని లాభము లేదనియు, సరకు సప్లయచేయుటకు ప్రయాణసౌకర్యము లేర్పరచవలసి ప్రభుత్వమువారిని కోరవలెననియును చెప్పిరి.

పేరినారాయణ మూర్తిగారు

తీర్మానము నామోదించుచు యీదోపిడుగుల కారణము రాజకీయాంధోళి మొత్తిమూత్రమును గాదనియు, తుదాబ్దు ధయే బీదజనుల నిష్కార్యంబునకు పురికొల్పినదనియును చెప్పిరి. మరియు, దేశసంరక్షణార్థమై తమకు కావలసినదాని కొరె నెక్కుడుగా నున్న ధనంతుల యిట్టి సమయమునందు ముందుకువచ్చి బీద జనుల తుదాబ్దు, తిరుగుట వారి విధియైయున్నదని చెప్పిరి. ఈదోపిడుగు వైఖరినిబట్టిమాడ వారెంతవరకును తమ ప్రాణసంరక్షణార్థమున కత్యంతావశ్యకమయిన భోజన పదార్థపు కొట్లను, బట్టలకొట్ల వైపునకును తమదృష్టిని మరల్చి దోపిడి గావించిరి గాని తమ కననసరమగు వస్తువుల ముట్టలేదని జెప్పిరి.

మరియు సిరిలు సప్లయను దైర్ఘ్యరగారిని ప్రయాణ సౌకర్యముల కేర్పాట్లు గావించుటని కోరవలయుననియు చెప్పిరి.

ఎన్. సత్యమూర్తిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు, యిట్లు పద్యసింధిరి. నిరంకుశాధికారులు శ్రద్ధవహించక పూర్వమే మన మహాజనసభ మదరాసు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘముల వారిరువురునొక్క మరొక పర్యాయము తాము ప్రజానిత్రులమని రూఢిచేసి కొనినందులకు నేను వారి నభినందించుచున్నాను. అభ్యర్థనలు నడిపినటుల ఎవరిని నిందించకుండ సహకారముతో పనిచేయవలయునను సంగతి నాకుసమ్యక్తమే కాని వాక్యాన్ని తొల్రము, నేర్చుచున్న చర్చ తమ యిచ్చనచ్చియు అభిప్రాయము లొసగుట కధికారము యుండినగాని సహకారము వలన లాభము లేదు. మన యిండియా ప్రభుత్వమువారు ఎక్కుడు సరకులను, వైద్యకముల కె, గు మ తి చేయుట వలన యిట్టి దురవస్థ సంభవించినది. మెసపాటేమియు యందలి సిహాయిలకు తప్పక ఆహారపదార్థములు సప్లయచేయవలసినదే. కాని ప్రభుత్వమువారికి కావలసినంత ధనమును, ప్రయాణపు సౌకర్యములను యున్నపుడు వారుజహానుండిగాని రంగూను నుండిగాని తమకు కావలసిన పదార్థములను మెసపాటేమియు కేలసప్లయచేయుచుకొనగూడదో తెలియకున్నది. మాంట్రాగా మమ్మఫర్డు సంస్కరణములందు దేశసంరక్షణము, మొదలైనవిషయములు తామేయుచుకొని మిగిలినవిషయములనుమాత్రము ప్రజాయత్నము గావించిరి. ఇటీవల దోపిడుగు జరిగినపుడు దోపిడి గాండ్రందరును నెడ్లపుద్గలాటికరలను చేబూని మహాభయంకరముగ దోపిడు చేయుచున్నపుడు ఆసదును అణచుటకు చివరకు మనహాలీనువారే రావలసినవచ్చినది. ఈ దోపిడిలో యూరోపియన్ దొక్కడైనను సహాయులు చేయుటకు వచ్చెనా? ఈ దోపిడిలో విస్తారముగ నష్టపడినదెవరు? దోపిడిచేసినవారైనను చేయబడిన వారైనను నష్టపడినది భారతీయులే గదా, చివరకు అల్లలలను అణచ దొక్కడని భారతీయులలో లీనులేరా! కాబట్టి దేశసంరక్షణవిషయము మొదలైన విషయములుగూడ ప్రజాయత్నము గావించవలసినది. వారు అట్టి అధికారమున కర్హులౌ అనర్హులౌ యిటీవల జరిగిన దోపిడుగుల వలన సువ్యక్తము కాగలరు.

కె. రామానుజాచారియ్యగారు

“బీదజనులచే నుపయోగింపబడు ధోవతులు, మొదలైన మిల్లులలో తయారుకావలయు బట్టలపై ధరలనుతగ్గించుట కేర్పాట్లు గావించినందులకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి వందనము లొసగుచు యూరోపియన్ జహాను బట్టల ధరలను తగ్గించకుండ యున్నందులకు చింతించు, ప్రస్తుతపు దుస్థితినిబాపి డేను మొదగుర్పుటకు ఏర్పాట్లను గావింపవలయునని ప్రభుత్వమువారిను ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.” అను తీర్మానము నుపసాదించుచు ప్రస్తుతయందలి బట్టల కటవునకు మౌచ్చు ధరలకును గల కారణంబులను చెప్పడు నొక దీక్షాసన్యాసము నొసంగిరి.

యధము ప్రారంభ మయినది మొదలు సాధారణముగ వస్తువులన్నిటి ధరలను, క్రమేణ హెచ్చుచు వచ్చెనని చెప్పిరి.

మన దేశము లో పండు దూదిలో సగముదూది వైద్యకములకు ఎగుమతికావలయున్నదనియు మిగిలిన సగము దూది మాత్రమే యిచ్చుట వినియోగింపబడుచున్నదనియును, చెప్పిరి. బొంబాయిలో నున్న బట్టల మరలకు, లంకా మైరు మరలకు పోటీతగలకుండ, పని తగ్గింపబడెననియు ఫ్యాక్టరీ నిబంధనముల ప్రకారము దినమునకు 4,5 గంటలమాత్రమే పనిచేయుచున్నారనియును, అట్లుగాక ఫ్యాక్టరీ నిబంధనల రద్దుచేసి, దినమునకు, 10, 12 గంటలు పనిజరిగించి నవో హిందూ దేశమునకు కావలసిన బట్టలన్నియు సప్లయ కావలసినచెప్పిరి. ఆమిల్లులకు కావలసిన యంత్రముల కూడను ఇంగ్లండు నుంచియే తెప్పించవలెను. ఈమార్గము ఎక్కుడు తీరము గానున్నను, తీవ్రపరిస్థితులలో తీవ్రమయిన పథకాలంబనమువలనగాని పని నెఱవేరజాలకు. కాబట్టి యీవిధమైన కొన్ని మార్గము లవలంబించినవో మనదేశమందు బట్టకటవు కొంతవరకు తీరగలదు.

టి. ప్రకాశముగారు

తీర్మానము నామోదించుచు ప్రభుత్వమువారు పూర్వమువలె నిరంకుశాధికారులుగా కాకుండ ప్రజాహితముగానుండుటకు యత్నించి ప్రస్తుత దుస్థితిని బాపుటకు సర్వవిధముల రామానుజాచారియ్యగారును నూచించిన మార్గముల ననుసరించి ప్రవర్తించినవో బాగుండునని చెప్పెను. తీర్మానము వోటునకు వేయబడి యంగీకరింపబడినది.

కె. ఎన్. అయ్యాలయ్యగారు.

“ఆహారపదార్థముల సరకు తగ్గిపోవుటవలనను యిటీవల జరిగిన దోపిడిలవలనను చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు వెంటనే కొండలనుండి చెన్నపురికి రావలయును”ని నొక తీర్మానము పాదించుచు యిటువంటి కష్ట కాలములో ప్రభుత్వమువారు పట్టణమునందుండి జరుగుచున్న సంగతుల నన్నిటిని కండ్లార చూచి తగు ఏర్పాట్లుగావించుట తత్వసరముగాన ప్రభుత్వము వారు వెంటనే చెన్నపురికి రావలయునని చెప్పిరి.

కల్యాణసుందరం మొదలియ్యగారు తీర్మానమును ద్రవిడభాషలో నామోదించి తీర్మాన మంగీకరింప బడినది.

పిమ్మట యీక్రింది సభ్యులతో యీవిషయము గురించి చర్చించి, ఆలోచించి, గవర్న మెంటు సభ్యుల సందర్శించుటకు నొక సలహా కమిటీ ఏర్పరచబడినది.

దివాను బహద్దరు గోవిందరావు చతుర్భుజబాను గారు మోల్కీవాను సాహెబుగారు, కుద్దుస్ బాషాసాహెబుగారు, ఎన్. గురుస్వామిశ్రేష్ఠిగారు, సి. కణ్ణునప్పశ్రేష్ఠిగారు, టి. రంగారామయ్యగారు, వి. రామరావు పంతులుగారు, టి. ఎన్. రామస్వామయ్యగారు, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియ్యగారు, యాకూబుహుస్సేనగారు, కె. రామానుజాచారియ్యగారు, టి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు, జి.ఎ.నల్లేశ్వరగారు, వీరస్వామయ్యగారు సభ్యులుగా నియోజింపబడిరి.

పిమ్మట వై తీర్మానమును యిండియా గవర్న మెంటు వారికిని మదరాసు ప్రభుత్వమువారికిని అభ్యర్థనలు తెలుపవలనను మరియొక తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

పిమ్మట అభ్యర్థనకి వందనములతో సభ ముగిసెను.

న్యాయసానార్థులు.

కాముబజారు దోపిడికేసు:—వైకేసు మిగతవిచారణ జరిగినది. ఇండియన్ పీజికోడు 147, 880, 882 శ్లక్షనుల ప్రకారము నేరస్థులవై నేరములు స్థిరపరపబడినది. 3, 4, 5 ముద్దాయిలు జామీనుమీద విడుదలకాబడిరి.

జామీను దరఖాస్తు:— నుమారు 15 దినముల క్రితము పంచమదేలో లూటీ జరిగినది. దానిలో 31 మంది పోలీసువారిచే పట్టుబడిరి. వీరస్వామిసాయుడు, కుష్మాస్వామిసాయుడు అను వారిరువురు పట్టుబడినవారిలోగూడ నుండిరి. వారిరువురు గొప్పభూస్వాములు. పంచమదేలో ప్రతివారము జూరంతు దిబ్బలువీరికి చెందియున్నది.

వీరిని జామీనుపై విడుదలచేయవలెనని ఇ. ఎల్. ఆర్. తార్ల నగారు మోకోర్తలో ధరఖాస్తుచేసి వీరికి ప్రతికూలపు సాక్షివిచారణ జరిగిన దనియు సంతదిబ్బలు వీరిదగుటచే లూటీ జరుగుట వీరికి డేనుము కాదనియు చెప్పిరి.

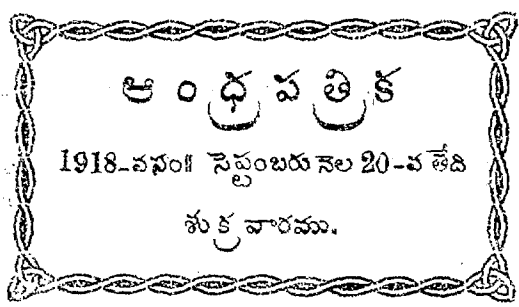
ఒకరు 2 వేల రూపాయల ధరావంతుమీదను రెండవ వారు వెయ్యిరూపాయల ధరావంతుమీదను విడుదల చేయబడిరి.

“మానవ యత్నము”:— ఈ నెల 22 వ తేదీ

యాదివారము మధ్యాహ్నము 4-80 నిమిషములకు తిరుగలిక్కేసి హిందూమోస్కాను మందిరములో బెజవాడవాస్తవ్యులకు బ్రహ్మశ్రీ మల్లదిరామకృష్ణ శాస్త్రిగారు ‘మానవ యత్నము లింనునకు ముక్తిపొందుటకు ఆధారభూతము’ (మోక్షసాధన) పురుషప్రయత్న స్యక్తియితి శక్తి: అను విషయములగుర్చి సభ్యుల ఇష్టానుసారము తెలుగు, సంస్కృతము ద్రవిడము ఈయూరు భాషలలో ఏభాషలోనైన ఉపన్యసించెదరు.

ప్రకటన

బందరులో యిదివరకు ఏజంటుగా నున్న గంభం సీతయ్యనాయుడుగారు యిప్పుడు ఏజంటుగా లేరు. వారిస్థానే చెరుకువాడి నరసింహము గారు ఏజంటుగా నియమింపబడిరి. గాన, యిక్కుముందు చందాదారు లందఱును తమ భాగీచందాలను అడ్వాన్సుచందాలను నరసింహముగారికి చెల్లించవలయునని కోరుచున్నాము. సీతయ్యనాయుడుగారికి చెల్లించినచో మేము బాధ్యులము కాజాలము. —వ్యవస్థాపకుడు.

ప్రజానియుక్తసభ్యులకు విజయము

వార్తాపత్రికలయెడ, నిర్బంధశాసనములను ప్రయోగించుటచే, ఫలిత మేమైనదియు కనుగొనుటకును, హిందూదేశమునందు వార్తాపత్రికల ఆధికనైతికపరిస్థితు లెటు లున్నవో విచారించుటకును, నొక విచారణ సంఘము నేర్పఱుపవలయునని, గౌరవనీయులగు కపర్డిగారు నిన్నటిదినము సామాన్యశాసననిర్మాణసభలో తీర్మాన ముపపాదించిరి. అనధికారసభ్యుల కోర్కెపై, కపర్డిగారు తీర్మానపు చివరభాగము నుపసంహరించుకొనిరి. తీర్మానమునకు ప్రభుత్వసభ్యులు గొందరు తీవ్రప్రాతికూల్యము జూపిరి. కాని, తీర్మానమును ప్రాటుకు పెట్టగ 37 - గురు తీర్మానమున కనుకూలముగను, 15 మంది ప్రతికూలముగను ప్రాటుల నిచ్చిరి. తీర్మాన మందుచే విజయము గాంచెను. సామాన్యశాసననిర్మాణసభలలో అధికారసభ్యు లెదిరించునపుడు ప్రజానిర్వచిత సభ్యుల తీర్మానము విజయము బడయుట, సామాన్యముగ సంభవించదు. అట్టిస్థితిలో, నీ తీర్మానము విజయము గాంచుట సమ్మోదావహము. ముద్రాయంత్రణశాసనము, పత్రికాస్వాతంత్ర్యమునకు గావించిన భంగపాటు, విపరీతము. ఈ శాసనమును గావించునపుడు, విప్లవమునకును హత్యలకును పురికొల్పు యుగాంతరు మొదలగు పత్రికలలోని వ్రాతలు శాసననిర్మాణసభయెటుట నుంచబడినవి. అట్టి వ్రాతలకు మాత్రమే ఈ శాసనముపయోగించబడునని సభ్యులుదలచిరి. అరాజకమును రూపుమాపుటకు, ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న ప్రయత్నములకు చేయూత నొసగుటకై, అనధికారసభ్యు లీ శాసనమునకు సమ్మతి జూపిరి. కాని, కొంతకాలమున కీశాసనము రాజభక్తిని బోధించుచు సక్రమాందోళనము నవలంబించుపత్రికలపై గూడ ప్రయోగించబడ సాగెను. పత్రికలందుచే, ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచుటకు, వెలువవలసి వచ్చెను. ఈశాసన ప్రయోగాధికారము మేజిస్ట్రేటుల హస్తగతము చేయబడెను. న్యాయస్థానముల కీ శాసనముపై సభికార మొసగబడలేదు. బామిన సొమ్మున కత్యధికప్రమాణము పదివేల రూప్యములు, ఈధనమును ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగ దీసికొందురేని, అపుడు ప్రభుత్వచర్యను విమర్శించుటకు హైకోర్టువారి కధికారము గలదని కొంతయాశ యుండెను. కాని ఆయాశక్తనను తాపు లేకుండ, కలకత్తా హైకోర్టు

వాగును, మద్రాసు హైకోర్టువారును, ఈశాసనము క్రింద గావించబడిన యుత్తరువులను విమర్శించుటకు తమ కెట్టి యధికారమును లేదని స్పష్టపరచిరి. కాని, న్యాయాధికతులు తమ తీర్పులలో ఈ శాసనము "లా" అని యనిపించుకొన నేరదనియు, ప్రజల సహజస్వత్వములకు భంగము కలిగించుచున్నదనియు, దీని నెంతతీవ్రతలో దీసివైచిన నంత శ్రేయస్కర మనియు, ఖండితముగ వ్రాసిరి. హైకోర్టువారి విమర్శనము ననుసరించి, ప్రభుత్వము వారెట్టిమార్పులజేయుటకును బూనలేదు. ప్రెస్సు చట్టమును సమర్థించిన, సింహగారు కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులుగనుండి దాని కాతివ్యమును, నిర్భక్తతను సువ్యక్తపరచి యుండిరి. భారతీయ ప్రముఖులెల్ల రిచేతను ఆ శాసనము ఖండింపబడెను. కాంగ్రెసు సభవారు దీనిని తొలగింపవలయునని ప్రతివత్సరమును తీర్మానములను గావించుచుండిరి. బొంబాయిలో జరిగిన ప్రత్యేకకాంగ్రెసు సభలో, ప్రజల ప్రాథమికస్వత్వములు రక్షింపబడునని, పార్లమెంటు వారీ తరుణమున శాసనము గావించవలెనని, యేకగ్రీవముగ తీర్మానింపబడెను. ప్రజలలో నీ శాసనము నెడ ప్రతికూలభావము పాపాటికి బెరుగుచున్నది. రెండువత్సరములక్రింద రాజప్రతినిధిగారికి, వార్తాపత్రికాసంఘమువారిక రాయబారము నంపియుండిరి. రాయబారుల విజ్ఞాపనకు, రాజప్రతినిధిగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము దేశమందంతటను ఆశాభంగమును వ్యాపింప జేసినది. అప్పటి నుండియు, ప్రజలలో నీయాశాభంగ మతిశయించుచునే యున్నది. ప్రెస్సు ఆక్టుచే గలిగిన లాభ మెన్నియు గన్నట్లును, సర్ విలియము విన్సెంటుగారి తీర్మానము గూర్చి ముచ్చటించుచు, నింతవరకును పరిస్థితులలో నెట్టి యభివృద్ధి గలుగ లేదని యెప్పుకొనియుండిరి. అట్టిచో నీ చట్టము నిరుపయోగమయినదనుటకు సందియము లేదు. నిరుపయోగమును, స్వాతంత్ర్యనిరోధకము నగు శాసనము నమలులో నుంచుట, ప్రజలలో నసంతృప్తిని కలిగించుటకు దప్ప వేఱు లాభ మొనగూర్చజాలదు. రాజద్రోహనేరమును, వివిధ తెగలలో వైషమ్యముల బెంచు నేరమును, శిక్షించుటకు, ఇండియను పీనలు కోడ్లలోని 124 ఎ, 153 ఎ శెక్షనులు ఉపయోగబడును. ఇంకను ప్రెస్సుఆక్టులో జెప్పబడిన నితరనేరములను శిక్షించుటకు న్యాయశాసనము లుండ నే యున్నవి. ప్రెస్సు ఆక్టులో అపాయము లనేకములు గలవు. న్యాయస్థానములందు విచారణ కవకాశము లేదు. మేజిస్ట్రేటు దయాధర్మముపై పత్రికాధిపతుల యనికి ఆధారపడియుండును. ఎట్టి వ్రాతల నైనను ఈ చట్టము క్రిందకు దీసికొని రావచ్చును. శాసనమునం దెట్టి నిర్ణయము గాన్పించదు. ఈ చట్టము ఎల్లరకును సమానముగ వర్తించుట లేదు. ఎంత తీవ్ర మగు వ్రాతలు వ్రాయుచు దేశములో నలజడి కలిగించుచున్నను, ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలు సురక్షితముగనే యున్నవి. భారతీయపత్రికలే ఎల్లప్పుడును శిక్షకు పాత్రము లగుచుండుట గాన్పించుచున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో, అత్యగౌరవము గల దేశాభిమానులకు పత్రికానిర్వహణము దుస్సాధ్య మగుచున్నది. ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును ఒకరి తలంపులు వేతొకరికి దెలిసి, దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుట పత్రికల ధర్మము. ఆ ధర్మమును పత్రికలు నెఱవేర్చలేకున్నవి. భయము, అనుమానము, అవిశ్వాసములతో గూడుకొన్న వాతావరణమునందు, స్వతంత్రాభిప్రాయములు పెంపొందుటకు సాధ్యపడదు. గతసంవత్సరములో వెలువడిన ప్రభుత్వ

నివేదిక ననుసరించి, నలువది పత్రికలు దేశములో ప్రచురణము నాపివై చినవి. ఈ వత్సర ముట్టి సంఖ్య పెరుగుచునే యున్నది. బర్మా పత్రికమున కలనలు ఆఫీసు గారు, తీర్మానము నెదిరించుచు, బర్మాయందు రాజద్రోహపు వాసన ఎన్నియు లేదని చెప్పిరి. ఆరు వార్తాపత్రికలను హిందూదేశము నుండి బర్మాకు రాకుండ, బర్మా ప్రభుత్వమువారిపై చిన కార్యమును, వీరు సమర్థించిరి. సర్ విలియము విన్సెంటుగారు, తీర్మానము నకు ప్రతికూలముగ ముచ్చటించుటలో, ఇట్టి విచారణ ఈ సమయమున జరుగుట అసర్థదాయక మనియు ఇందుకు తగిన యవసరము గన్పింప లేదనియు దెలిపిరి. పంజాబు పత్రికమున తాంపుసనుగారు లేచి, పంజాబు ప్రభుత్వచర్యను సమర్థించిరి. స్వతంత్రాభిప్రాయములు ఒక రాష్ట్రమునుండి వేతొక రాష్ట్రమునకు బ్రాకకుండుట, సురక్షితమార్గ మని తలచుచు, రాష్ట్రాధికారులు గొందరు తమ రాష్ట్రములకు నడ్డకట్టలు వైచుటకు మొదలిడిరి. సముద్ర తరంగములవలె పొరలి ప్రపంచమున కంతకును బ్రాకుచున్న స్వాతంత్ర్యాభిప్రాయము లీ నిరోధముల నతిక్రమించి తీరును. చెన్నపురియందు హాని జేయని హిందూ, న్యాయుండియా పత్రికలు, బర్మా పాంచాలదేశములలో నవకారము జేయునని తలంచుట దుర్భ్రమ యనుటకు సందియము లేదు. కపర్డిగారు విచారణసంఘనిర్మాణమును మాత్రమే కోరిరి. ఆ సంఘమువారియుల నిశ్చయించెదరో, యిప్పుడు గ్రహింప వీలు లేదు. అట్టిదేటి ప్రభుత్వసభ్యుల ప్రాతికూల్యము సహేతుకముగ లేదని కరతలామలక మగుచున్నది. ఎటులయిన నేమి, కపర్డి తీర్మాన మంగీకరింపబడి, ప్రజానిర్వచిత సభ్యులకు విజయ మొదవెను. ఇందుకు దేశ మంతయు సంతసించుచు గాని, దూర మూలోచించిన నిట్టి సంఘనిర్మాణమువలన విజయగు లాభ మెన్నియైనను గలుగునాయను సందియము బాధించుచున్నది. హిందూదేశములో నింతవర కేర్పడిన విచారణసంఘములన్నియు ప్రజలకు లాభము కలిగింపకపోగా, నష్ట మెక్కుడు గలిగించినవి. ఇటీవల ఏర్పడిన నిర్బంధావాస విచారణసంఘము గూడ, అధికారులచర్యలనే సమర్థించెను. కపర్డిగారి తీర్మానమున, విచారణసంఘసభ్యు లెట్టి వారుగ నుండవలయునో, విచారణ యే నూత్రముల నవలంబింపవలయునో గూడ, స్పష్టపరచి యుండిన లాభించెడిది. విచారణసంఘాపయోగము, వైరెండువిషయములపై నాధారపడి యుండును. విచారణసంఘసభ్యులు, అధికారుల అనుగ్రహపాత్రులు గాక, ప్రజాప్రతినిధులుగ నుండవలయును. విచారణ, చాటుగ జరిగి లాభ ముండదు. బహిరంగముగ జరుగవలయును. పత్రికాధిపుల సాక్ష్యమును దీసికొనవలయును. ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలకును, దేశీయ వార్తాపత్రికలకును ఈ శాసన ప్రయోగ విషయమున ఏల విభేదము జూపబడుచున్నదో గమనింపవలయును. స్టేట్సు మెను, మద్రాసు మెయిలు ఇంగ్లీషు మెను మొదలగు పత్రికలు రాజప్రతినిధిగారి పైనను మాంటాగూగారిపైనను గురిపించిన దూషణోక్తులకు, భారతీయపత్రిక లెన్నటికియనను బాల్పడ బూనవు. అలులయ్యును, ఆంగ్లో హైందవపత్రికలపై నెట్టిచర్య దీసికొన కుండుటక కారణము దెలియదు. ఇట్టి విషయము లనేకములు గలవు. నిష్పక్షపాతబుద్ధితో విచారణకు బూన విచారణ సంఘమే, యీ వ్యత్యాసములన గ్రహింపగలుగును. లేనియెడల, ఇట్టి సంఘముల నిరుపయోగకరము లగుటయే గాక, నష్టదాయకములుగ గూడ పరిణమింపవచ్చును.

నీటితీరువ : గడువుదినము

నీటితీరువ యంత్రము 1-కి 5 రూపాయల నుండి రూ. 6-4-0 వరకు, హెచ్చించబడునని ప్రభుత్వమువారు ఫోర్టు సెంటు జాబ్బిగెట్టులో ప్రచురించి, నెవ్వరినైనా 20-వ తేదీలోగా నెట్టి యాక్షేపణలైనను నున్నయెడల ప్రజలు తెలుపు కొనవచ్చునని, వివరించుచుండిరి. దీనినిగూర్చి ఆగస్టు నెల 24-వ తేదీ పత్రికలో వ్రాయుచు, "ఈ విషయమై ప్రజలెల్లరును సక్రమాందోళనముగావించి, తమ కష్టములను, ఈ పత్రికా ముఖంబున గాని యితర సాధనములవలన గాని ప్రభుత్వమువారికి సత్వరముగ నెఱుకవరకు బలపరచు" నని హెచ్చరించి యుంటిమి. అప్పటినుండియు, కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరిమండలములందు అంతయు సభలు జరిగి, యీ యుత్తరువును ఖండించుచు, తీర్మానములు గావించబడినవి. రైతులలో నెంతటి సంక్షోభము గలిగినదో మాపత్రికలో నడుదినము ప్రచురింపబడుచున్న, ఆయా ప్రదేశములందు జరిగిన సభావృత్తాంతములవలనను, విలేఖుల వ్యాసములవలనను, సువ్యక్తపడ గలదు. ఇతియ గాక, రైతులనేకు వీ విషయమై అసంతృప్తి కలిగి యున్నను, విద్యావిహీనతచే తమ కష్ట నిష్కరముల గూర్చి పత్రికలకు వ్రాయజాలని స్థితియందున్నారు. అనేకులు సభలలో పాల్గొనుటకు దెలియని స్థితియందున్నారు. అట్టివారికి తమ యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారికి దెలుపుకొనుటకు శక్తిజాలదు. కాని, ప్రజాభిప్రాయమును ప్రచురింప బడినంతవరకు పరిశీలించినచో, ప్రజలెట్టి ఆందోళనపూరితులై యున్నారో, సులభముగ గోచరింపగలదు. ప్రభుత్వమువారిచిహ్నములను జాగరూకతతో పరిశీలించవలయును. నేటితో ఆక్షేపణల దెలుపుటకు గడువుదిన మాఖరగును. ప్రభుత్వమువారికిమీద ఈ యాక్షేపణలను దూరదృష్టితో విచారించవలసి యుండును. ఫోర్టు సెంటుజాబ్బిగెట్టు ప్రకటనమందు, నీటితీరువ నీ తరుణమునం దేల హెచ్చించ నవసరముగలిగెనో, కారణము దెలుపబడలేదు. ప్రజలూహించుటకయినను తగిన కారణములు స్ఫురించుటలేదు 1894-వ సంవత్సరమున 4 రూపాయల రేటునుండి 5 రు.ల వరకు హెచ్చించబడినది. ప్రజల యాక్షేపణలవుడును సరకు జేయబడలేదు. అప్పటినుండియు, ప్రజలకు నీటిసప్లయ అధికముగాలేదు. క్రొత్త పను లేవియు ప్రారంభించబడియుండలేదు. మీదు మిక్కిలి, పూర్వము తృప్తికరముగ నీరిచ్చెడి తాటి తూరలు తీసివేయబడి, కుండతూములు పెట్టబడుటచే, రయితులు నీటిసమృద్ధి తగ్గిన దని మొరలిడుచున్నారు వర్షము అధికమయినపుడు మురుగును పోగొట్టుటకు తగిన సౌకర్యములు లేకున్నవి. పంటలలో నభివృద్ధిలేదు. కొన్ని వత్సరముల అధిక వర్షములచేతను, వరదలచేతను, పంటలు పాడగుచున్నవి. ఈ సంవత్సరము కాలకముచే పంటలు లేకయున్నవి. సామాన్యపు రయితులు తమజీవనమే జరుగుటకు గడువక, పలుభాములకు లోనగుచున్నారు. పంటలు లేకుండుటచే, వస్తువుల ధరలు హెచ్చయినవి. సంగ్రామపరిస్థితులచే, రానురాను ఆర్థికస్థితి దుర్భరమగుచున్నది. ఈ సంగతులు ప్రభుత్వమువారికిగియే యున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో మామూలుగనున్న పన్నులను చెల్లించుట యెటులనని, రయితులు దీర్ఘముగ యోచించుచుండ ప్రస్తుతపు హెచ్చుదల వారి వ్యసనములను మరింత యధికము గావించగలదు. అందుచే నిట్టి కాలకపు సంవత్సరములో, నీటితీరువను ప్రభుత్వమువారు హెచ్చు గావించ

దలపెట్టుట, యుక్తము గాదు. సంగ్రామ సమయమునందు సాధ్యమగుంతవరకు, శాంతివాతావరణమును కాపాడుట యవసరము. ప్రజలలో గలిగిన భావప్రాచేకమును గమనించి, ప్రభుత్వమువారు తమ సూచన సుపసంహరించుకొన గొరుచువ్వారము. భూములమీద వచ్చేడి నాదా యముపై గూడ, ప్రభుత్వమువారు ఇకకంటా క్కుచు వేయ దలపెట్టినపుడు గూడ, ప్రజాప్రతినిధులు ప్రతికూలించుటచే ఈ సూచన నిరాకరింపబడెను. నీటితీరువ హెచ్చుదలచే ప్రభుత్వమునకు వచ్చేడి అదాయ మయినను, విశేష ముండదు. బీదప్రజలకు మాత్రము భార మధికమగును. వారిలో నసంతృప్తి హెచ్చును. ఈ విషయమై జాతీయతవిధేయత లేక, ప్రజలెల్ల రేకాభిప్రాయమును వెలిబుచ్చుచున్నారు. ఈ యుత్తరువు రద్దజేయుట ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును గూడ లాభకరము. ఇక్కార్యము న్యాయమునకును, దూరదృష్టికిని అనుగుణ్యముగ నుండును. స్థానికవాతీతులకు గల ప్రేమానుబంధమును దృఢపరచును. ప్రభుత్వమువారు రండుచే ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించ ప్రార్థితులు.

అహారసదాభ్యముల ధరలు

హెచ్చు ధరలగూర్చి విచారించుటకు, నిన్నటి దినము హైదరాబాద్ లో జరిగిన సభయందు గావించబడిన తీర్మానములను, ప్రభుత్వమువారు సరకుచేయుట భావ్యముగ నుండును. హెచ్చు ధరలకు పంటలు లేకుంటయే గాక, ధాన్యపు రాకపోకలకు తగిన సౌకర్యములు లేకుండుట గూడ ముఖ్య కారణమే ఇతియ గాక, రైల్వే ఛార్జీలు వివరీతముగ పెరిగినవి. 100-కి 30 నుండి దాదాపుగ 75 వరకు పెరిగినవి. వాగుల సంఖ్య తగ్గినది. కష్టము చేర్చుటయును 2 అణాల నుండి 5 రూపాయలవరకు పెరిగెను. డెబురేజి ముగుసలకుకి పైసలనుండి 1 అణావరకు పెరిగెను. ఇక స్త్రీమరు చేర్చు యుద్ధమునకు బియ్యం నంతు లేకుండ హెచ్చయ్యెను. ఈ రేట్ల వల్ల టిని భరించ వలసిన వర్తకులు, పదార్థముల ధరలను హెచ్చించుటలో వివరీత మెద్దియును లేదు. ఇతియ గాక సివిలు సప్లయల డైరెక్టరుగారు, సరకులను బంపుటలో యూరపియను వర్తకుల కెక్కువ సౌకర్యముల గలిగించుచున్నటుల, ప్రతీతిగద్దు. అందుచే, ప్రస్తుత దుష్స్థితిని దొలగించుటకు ప్రభుత్వము వారే విశేషముగ యోచ్యుడవలెను. నిన్నటి సభలో నంగీకరింపబడిన ప్రథమ తీర్మానమునందు, రాకపోకలకు తగిన సౌకర్యములను కలిగించవలెననియు, సివిలు సప్లయల డైరెక్టరుగారు ప్రతివారమును ఏయే వర్తకుల కెంతటి సరకుల కెన్ని వాగుల నిచ్చినది ప్రచురించుట కేర్పాటుల గావించవలయునని ప్రభుత్వము వారిని గోడుటకు నిశ్చయించబడినది ఈ తీర్మానము వెంటనే యమలులోనికి వచ్చుట అత్యవసరము. దేశరక్షణ శాసనముక్రిందట, ధరలను తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే పూనవలయును. తంజావూరు, కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాల నుండి ధాన్యము ఇతరప్రాంతములకు వెడలుచుండెడిది. ఇప్పుడీ డెల్టాలలో పంట లేకుండుటచే, యీ ప్రాంతముల కితరప్రదేశములనుండి సరకు రాకున్నది. ప్రభుత్వమువారి సమయమున సాధ్యమగుంతవరకు పుష్కలముగ ధాన్యము దొరకుచున్న రంగూను ప్రాంతములనుండి, మెసపొటే మియా రంగమునకు ధాన్యమును పంపుట లాభకరముగ నుండునని, యుపన్యాసకులు గొందరు నుడివిరి. వస్త్రముల విషయమై, హిందూదేశపు

మిల్లువస్త్రముల ధరలనేగాక, విదేశపు సరకుల ధరలకూడ నిర్ణయించవలయునని, తీర్మానము గావించబడెను. లేనియెడల క్రొత్తశాసనము హిందూదేశపు మిల్లుల లాభమును తగ్గించి, విదేశ వర్తకుల కమితలాభము గలిగించుటకు సాధన భూత మగును. నాగన తీర్మానమున, ప్రభుత్వ పూనమును ఉపకముండలమునుండి హిందూదేశమునకు మార్చవలయునని, కోరబడెను. ప్రభుత్వమువారికిను, చెప్పుపుకి రాకుండుట శోచనీయుము. ఈ సభవారేపూర్వకమున యుపసభము వారి సూచనలను సావరభావముతో గమనించి, యీపు కే తెంచిన సర్ అలెగ్జాండరు కార్మ్యు గారు ఆర్థికదుస్థితిని దొలగించుటకు వెంటనే కార్యాచరణకు బూనదరని విశ్వసించుచున్నారు.

స్థానిక వార్తలు

(o) రాకలు:—గౌ. సర్ అలెగ్జాండరు కార్మ్యుగారు నిన్నటియందు మున ఉదకమండలమునుండి చెన్నపురికివచ్చిరి.

దక్షిణఇండియా బ్రహ్మసమాజము:—ఈ నెల 22-వ తేదీ యాదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు సమావేశమయి (97 అన్నాపిల్లవీధి) జె. వి. నారాయణ గారు ప్రార్థన జరిగించి "జాతీయత, ఆత్మవ్యూహవ్యయ" అను విషయముగూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

ఆరోగ్యోపన్యాసము:—బీదపాఠశాల సంఘము వారి యాజమాన్యము క్రింద ఈ నెల 22-వ తేదీ యాదివారము సాయంకాలము 6-45 నిమిషములకు త్రై నామపేటలో దావాదంపి. పాఠశాలాధిపతయగు రావు సాహెబు డాక్టరు యు. రామా రావుగారు పాఠశాల కార్యమును గూర్చి ఉపన్యసించురు.

సుగుణవిలాససభ:—రేపుకవివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు విజ్ఞోరియా పురమండలములో వైసభవారు రావుసాహెబు పి. సంబంధముదలియూరు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిచే ద్రవిడమున ప్రాయుజిన ఉద్వేగకావము అనునాచకమును ప్రదర్శించెదరు.

దోపిడిగ్రాండు:—చెన్నపురిలో మొన్న జరిగిన దోపిడిలో 145 మంది దోపిడిగాండ్లు పట్టుబడిరి. నిన్నటిదినమున వారు వెంటెకొప్పయిండ్లకి రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటు జె. సి. ఆదము గారియొద్దకు వీరుకు వెళ్లబడిరి. 20 మంది దోపిడిగాండ్లు బాహిష్కరింపబడి విడుదలకాలబడిరి. మిగిలినవారు తిరిగి జైలుకువీరికొనిపోబడిరి. దోపిడిగాండ్ల భార్యలు పిల్లలు చుట్టములు పక్కములలో కొద్దికాలము నిండెను.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:—ఈ సమాజము 1911 ను. జూలై నెలలో హిందూపురమున స్థాపించబడినది. ఇప్పుడు పనులు వెంబూరులో జరుగుచున్నవి. ఈ నెల 8 వ తేదీ ఆదివారము మద్రాసులో జరిగిన ప్రార్థనసభతో నీ సంవత్సరపు పనులు ప్రారంభమైనవి. ఎప్పటివలె నెలకు రెండు పర్యాయములు ప్రార్థనసభలు జరుగుచున్నవి. ఒకటి ప్రతి నెల రెండవ ఆదివారమున మద్రాసులోను, మరొకటి కడపటి ఆదివారమున వెంబూరులో మధ్యాహ్నము మూడుగంటలకు జరుగుచున్నవి. ఆదినములందే ప్రార్థనతరగతులు కూడ పగలు 11 గంటలకు సమావేశమగుచున్నవి. కొన్ని కీర్తనలు, పాటలు పద్యములు ఉచితముగా నేర్పుచున్నారు. ప్రవేశరుసుము ఒక అణా. సంవత్సరాంతమున పరీక్షరుసుము 4 అణాలు. తెనుగు తెలిసిన బాలికాబాలుల రెవరైనను విద్యార్థులుగా చేరవచ్చును. ఈ నెల 22-వ తేదీ ఆదివారము పగలు 11 గంటలకు మద్రాసు బార్డిటవులో రామకృష్ణకా వీధి 1 నెం. రు మిదై మీద మొదటి ప్రార్థనతరగతి సమావేశమగును. ఈలోగా దరిబాబ్బు ప్రతములను వెంబూరులో కార్యదర్శనదగని, మద్రాసులో కొత్తాచారిదికి నమోదున అడియప్ప నాయకునివీధి, 2/4 నెం. మిదైమీద ఆత్మత్యక్తు గారివద్దగని పొందవచ్చును. ప్రతిరోజువారము సాయంకాలము చావిళ్లవారి ముద్రాక్షరశాలయందు నుమారు అరగంటనేపు ప్రార్థనలు జరుగుచున్నవి.

రాష్ట్రపతి పతాకము

(రెండవ పేజీ)

ఇంగ్లండు

ఆస్ట్రేలియాంగరీవారి సంధి అచ్యుతము.

ఆమెకావల యభిప్రాయము.

లండన్, సెప్టెంబరు 17:—ముఖ్యమంత్రి మూడుపాళ్లు ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రపు పత్రికలన్నియు ఆస్ట్రేలియనుల సంధి సూచనలను నిర్ణయించుకొని తీరస్కరించుచున్నది. యుద్ధమునకు ఆమెకామును కలుగజేసికొనుటకు జర్మను మిత్రులిట్లు చేయుచున్నారని అందరును తలంచెడిది. మహాజన సభా నాయకులు, కృషిసామ్యవాదులు, రిపబ్లికనులు గూడ సంధి సూచనలపట్ల వైరుధ్యభావము నవలంబించినారు.

న్యాయాధ్యక్ష వర్ణనపత్రిక ఇట్లు తెలుపుచున్నది:— జర్మనులకే సంధి కావలయునన్న వారు ప్రత్యేకముగ కోర వలయును.

న్యాయాధ్యక్ష హిరణ్మయపత్రిక:—జర్మను మిత్రులు నిరాయుధులై, ఆక్రిమించుకొన్న స్థానములను విడిచి లబ్ధి కరముగ బ్రెస్టులిట్ పత్రిక సంధిని రద్దుజేసి కొనినగాని మనము సంధి కొందంబడరాదు.

న్యాయాధ్యక్ష టైమ్స్:—సంధి అచ్యుతమును అంగీకరించుచున్నాము. కాని యుద్ధ సమయములను మాత్రము తగ్గించ కూడదు.

చికాగోహిరణ్మయ:—ఈ యుద్ధమున ఎవరికో ఒకరికి నిశ్చయముగా విజయము చేహరిన గాని సంధి విషయమై ముచ్చటించుట నీచకము. సంధి విషయమై చర్చించుటకు ప్రాంతము మిత్రులందరి రాజనీతికోటలు తెలియపరచెడి వరకులను జర్మనులు అంగీకరించవలయును. అంతవరకు సంధినిగూర్చి చర్చించగూడదని చాలవత్రికలు కృత్రిమముచున్నవి.

బ్రిటిషువారి అభిప్రాయము.

లండన్, సెప్టెంబరు 16:—ఆస్ట్రేలియనుల సంధి సందేహమును మిత్రమండలివారు జాగ్రత్తగా యోచించెదరని లండన్ లో ప్రముఖులు అనుకొనుచున్నారు. అందుచే ఎట్టి ప్రత్యుత్తరమును ఇంత త్వరలో నీయబడజాలదు. ఏ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు ప్రార్థనలు దెబ్బయియు సెర్బియాలకు జర్మనులు నష్టపరిహారములను యిచ్చుట కంగీకరించనివో సంధినిగూర్చి మనమందరము సమాజేమై యోచించినను ప్రయోజనములేదు.

లండన్, సెప్టెంబరు 17:—ఆస్ట్రేలియనుల సంధి సందేహము కిక్కిరముగ విమర్శించు చున్నారు. ప్రస్తుతము నూచింపబడిన వరకులను నిష్పరిచియు జర్మనులతోడను, విల్సన్ గారి తీరస్కారపు భావముతోడను సంపూర్ణముగ నేకీభవించుచున్నది. మిత్రమండలివారికి అంతఃకమాములను కల్పించుటకు ఆస్ట్రేలియనులు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని అయ్యది వారి యందు ఒక గొప్ప లోపము. బల్గేరియాలో ఆందోళనమును ఉపశమింపజేయుటకును, సంధికోరకై త్వరపడుచున్న తురుష్కుల మనంబులకు తృప్తిని కలిగించుటకును ఈ సంధి ప్రకటనమును ఆస్ట్రేలియనులు ప్రకటించి యుండునని రాచకీయ యంత్రులు తలంచుచున్నారు. వాస్తవముగ ఆస్ట్రేలియనులు సంధికోరకై యిట్లు చేయుట నిజముకాదనియు మిత్రమండలి వారిని భ్రమ పెట్టి తమకు సౌకర్యములను కలుగజేసి కొనుట కిట్లు చేయుచున్నారనియు స్థిరపడింది.

లండన్, సెప్టెంబరు 16:—డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక తప్ప తిక్కిన పత్రికలన్నియు ఈ సంధి సూచనలను తీరస్కరించుచున్నది. హిందెబెర్గ్ గారు తమ పంక్తుల నన్నిటిని చేరదీసి కొని బలకరముగ మిత్రమండలి వారిపై బడుటకు కృషిని జూచుకొనుటకును, మిత్రమండలివారిలో అంతఃకమాములను ప్రజ్వలిల్లజేయుటకును ఈ యెత్తును జర్మను మిత్రులు యెత్తిరి.

డెయిలీ క్రానికలు:—యుద్ధమున తాము విజయాలగుట దుస్సాధ్యమని బెర్లిన్ లోను, వియన్నాలోను ఆ సామ్రాజ్యాధి కారులు గ్రహించుట కిదియే ప్రథమతరుణము. ఇంతకాలము పోగుకాద చివరకు జర్మనుమిత్రులు పరాజితులైరి. కాశ్యోతము గాని సంధి నెన్నటికిని మిత్రమండలి వారు అంగీకరించరు. జర్మను మిత్రులకు మరల అవకాశము కల్గెనేని వారు మరల సంగ్రామమునకు దిగెదరు. కాబట్టి వారి సత్తున అంతయు ఉడుగు వంటకు మనము సంధి నంగీకరించరాదు. ఈజర్మనుల దౌర్జన్యము అడుగుంటువరకు స్వచ్ఛందవృత్తి నజేతించు అన్ని జాతులవా

రును కట్టుకట్టి నిలబడి శత్రువివాళనమునకై కృషిసల్పు కృత నిశ్చయమై యున్నారు.

డెయిలీ మెయిలు:—ఆస్ట్రేలియా సంధిపత్రికలను మోసముతో కూడుకొన్నది. కయజరు యభిప్రాయము దీనియందు నుక్కుక్తమగుచున్నది. సంగ్రామమున బోరు సేనానాయకులు అందరును తాము ఒక అంగుళము వెనుకకు పోవలసి వచ్చినపుడు తామందరము మడియవలసినచున్నవనియు మిత్రులందరి వారిదాడి కాగలేక వారికి వశ పలాయన మొనర్చిన తరు యధికారము పోవునని వీరు భయపడుచున్నారు.

డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్:—నిజమగు సంధి ఇంత త్వరలో కుదురుదు. మనపై జర్మను మిత్రులు కత్తిమాసిరి. మరల మన భద్రమునకు తమ పౌరణములను అర్పించవలసిన సమయము ఘటిల్లుటచే దానిని తప్పించుకొనుటకు జర్మను లిప్పుడు ప్రయత్నించుచున్నారు. జర్మనులు మైత్రీని కాపునునే యుండురు. అంతర్జాములు ఘన ఓడలను ముంచి ప్రప్రముఖ కలుగజేయుచునే యుండురు.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్:—ఆస్ట్రేలియనులు విశ్వసనీయులు గారు.

మార్నింగ్ పోస్టు:—ఇప్పుడేమాత్రము మనము సందేహించినను నాల్గేండ్లనుండి మనము పడిన కష్టమంతయు బూడిదయందు పోసిన పన్నీరగును. మరల మనము ఎన్నటికి విజయలక్ష్మి చేపట్టు ఆవకాశము లభించ నేరదు.

డెయిలీ న్యూస్:—మిత్రమండలివారు తమ మనోభీష్టమునకు భిన్నముగ ప్రవర్తించజాలరు. ఈసంధిసూచనలను అంగీకరించరు.

టైమ్స్:—ఈ ప్రకటన ఎంతమాత్రము మిత్రమండలివారిని మోసపుచ్చజాలదు. ఆస్ట్రేలియనుల సంధికోరకములు మనకు క్రొత్తగాదు.

మార్నింగ్ పోస్టు:—ఆస్ట్రేలియనుల సంధిసూచనలనుగూర్చి మనము అశ్రద్ధ చేయరాదు. విల్సన్, లాయడుబార్డ్ గారు చెప్పిన పనికి జర్మనులు అంగీకరించెదరో లేదో ముందుగ వారి యభిప్రాయమును మనము కనుగొనవలయును.

పరాసువారి యభిప్రాయములు

లండన్, సెప్టెంబరు 16:—మిత్రమండలి వారికి రెండు మాసముల నుండి సంగ్రామమున జయపరంపరలు కలుగుచుండుటచే ఆస్ట్రేలియను లిట్లుసంధి కోరకు ప్రయత్నించుచున్నారు. అందుచే రాజ్యాంగకోవిదు లెవరుకాక త్వరము నొందజాలరు. ఆమెకా గ్రేటుబ్రిటను. పరాసువారు ఈ సంధి సందేహము నంగీకరించరని అందరును అనుకొనుచున్నారు కాని మిత్రమండలివారు స్వయముగ జర్మనుమిత్రులతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరిపెదరా లేక ఆయారాజ్యాధి కారులతో సంప్రకం చెదరాయను సందియము కలుగు చున్నది.

కార్లిక్ మహాసభ

లండన్, సెప్టెంబరు 18:—అంతర్జాతీయ యుద్ధాశయ నిర్ణయ సమాజేతము నేర్పాటుచేయుటకుగూర్చి జర్మనుసాంఘికవాదుల భార మేదో గనుగొనుటకు ఆస్ట్రేలియాంగేయును, బల్గేరియను సాంఘికవాదుల ద్వారా ప్రయత్నించు సలుపవలెనని కార్లిక్ మహాసభయందు ఉపసంఘమువారు నిశ్చయించెను.

ఆస్ట్రేలియను సంధిసూచన.

లండన్, సెప్టెంబరు 18:—సెనానాయకులు అందరు విందు సమయమున హాస్యగ్నుగారు ఆంజాగుపత్రికా ప్రతినిధుల యెదుట నుపవ్యసించుచు ఆస్ట్రేలియనుల సంధి సూచనను గూర్చి యిట్లు చెప్పిరి. శత్రువులు యుద్ధరంగమున బాగుగా గొట్టుబడిరి. కాన ఇప్పుడు తీయని మాటలతో విజయమునొంద బ్రయత్నించుచున్నారు. బాల్కన్ గారు ఆస్ట్రేలియనుల పక్షమున ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. (కరతాళము) శత్రువుల కవచమున బల విహీనమగు స్థానమున భేదించువిధమున విల్సన్ గారి ప్రత్యుత్తరముండెను. శత్రువులసంధి యెరతప్పిపోయినది. వారు మఱల చమత్కారముగా ఎరవేయుదురు. అవసరమైనవో వేయిసారులైనను వేయుదురు. కాని మన మంగీకరించదగు సంధి బహుశః పోట్టుదామనంబు నిర్ణయింపబడవలెను. ఆచట జరిగిననే జర్మనీయోధులముని శ్వేతముగ క్షీణించె నని నమ్మకముగలుగును (కరతాళములు).

యునైటెడ్ స్టేట్స్ నందు బ్రిటిషుమంత్రి.
వాషింగ్టన్, సెప్టెంబరు 18:—పశ్చిమ వర్తనియాయందు యునైటెడ్ స్టేట్స్ సాలిసిటరుజనరలుగా నున్న జాక్ డేవిస్ గారు ఆంగ్లరాయబారిగా నియమింపబడిరి.

ప్రాము

మాంగిక్ సేనాని ముట్టడి.
లండన్, సెప్టెంబరు 16:—పరాసు శిథిలములనుండి రూటరు విలేఖరుడిట్లు తెలుపుచున్నాడు:—లాపవ్యకొండకు తూర్పుగనున్న పీఠభూమిదగ్గర నేటిముదయమున మాంగిక్ సేనాని ఆంగ్ల గార్డియనుముఖముగ ముట్టడిని సల్పెను. సోయి సన్న మాలీజరస్తాదగ్గరను, జోయిదగ్గరనున్న కొలంబిలము ప్రాంతమునకు 4 కిలోమీటరులు వైకాల్పుముగల రంగమున ఒక కిలోమీటరు ముందుకేగినారు. జోయి పీఠభూమినుండి స్వానోయిని విడదీయులోయదగ్గర చాల స్థానములు మాకు స్వాధీనమైనవి. అనేకమంది శత్రువులు మరణిరంగులు గూడ మాస్వాధీనమాయెను. మరణిరంగులకు, శత్రువులకు ప్రయోగించి భయంకరముగ శత్రువులు ముట్టడిసల్పినను మాస్థానముల యందు మేము నిలబడితిమి. ఈపీఠభూమికింద సారంగములనుతొవ్వి జర్మనులు మొండితనముగను భయంకరముగను కాపాడుకొనుచున్నారు కాని అవన్నియు చాలవరకు మావశమునవి.

బ్రిటిషువారి పురోగమనము.

లండన్, సెప్టెంబరు 17:—సెంటుక్వింటనుకు ఈకాన్యమున లెవిర్గు ప్రాంతమున సోమవారమునాడు మేము పురోగమనము సలిపితిమి. హల్లకుకు వాయవ్యమునను నోక హెమిలకు ఈకాన్యముననుగూడ మేము ముందుకు పోతి మని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

ఆమెరికావారి పురోగమనము.

పారిసు, సెప్టెంబరు 17:—వియవ్యునుండి అనుకూల వార్తలు వచ్చినవి. ఆమెరికావారు విల్సన్, సోఫ్ర, రెమో లను దాటి ప్రాంతముకు 2 1/2 కిలోమీటరులలోనున్న వాండీయను చేరిరి. గోరి బాంబలేల్ ప్రాంతమున బలమగు సౌకస్థానము నాక్రమించిరి. ఫ్రెన్చు ప్రాంతమున పరాసువారు పురోగమనముసలిపి 18 కిలోమీటరులరంగమున మాడుకిలోమీటరులు ముందుకు పోయిరి.

మిగిలుంటుంబముల నిమిత్తమును స్వదేశము కొరకును పోరును.

లండన్, సెప్టెంబరు 17:—బ్రిటిషు శిథిలములనుండి రూటరు విలేఖరు డిట్లు తలంపింపినాడు:—సెంటుక్వింట్ దగ్గర నున్న 14వ పటాలమునకు 10వ సెప్టెంబరున వాక్ మాన్సు గారిట్లు ఉత్తర విచ్చినట్లు మాచే జిక్కిన వైనికని వద్దగల ఒక ప్రతమున తెలియుచున్నది. “ఇంతవరకు సాంగ్రామికకారణములచే శత్రువులచే విస్తరిత మగు దేశమును ఆంగ్లేయులను అక్రమించ నంగీకరించినారము ఇప్పుడు మిగిందరు బలకరముగ సంరక్షించు కొనుచున్నారు. గాన ఒక అడుగునను ఇప్పుడు వారికి వశమగునటులగూడదు.” స్వదేశము కొరకును, సంసారముల కొరకును పోరుదీని ప్రేరేపించు చున్నట్లు తెలియుచున్నది. “శత్రువులకు మీరు తగినవారు. తమ టాంకుబండ్ల సహాయముచే శత్రువులు తీవ్రముగ ముట్టడి సల్పుగల్గిరి. వీటిని మనము ధ్వంసముజేసెదము. నిశ్చయముగ పర్యవసానము లేకగల యుద్ధము జరుగువరకు చిన్నబంటు మొదలకొని వైనికోద్యోగవరకు విధి విరామము లేక పోరవలయును.” ఆగస్టు 8వ తేదీని మేము సల్పిన యుద్ధమున నిల్వ లేక వాక్ మాన్సు గారు మోటారుబండి నెక్కి పరుగిడిరి.

ఆంగ్ల విమానములు

లండన్, సెప్టెంబరు 18:—బ్రిటిషు విమానకార్యములను గూర్చి బ్రిటిషుప్రకటనమునం దిట్లు చెప్పబడినది:—శత్రువిమాన దళము నిన్నటిదినము స్తబ్ధమైయుండెను. బ్రిటిషువారు పగలంతయు జర్మను పంక్తుల వెనుకనుండు స్థానములను పరిశీలించుచు ఛాయాపటముల ద్వారా పనిజేసెను. మేము 11 శత్రు విమానములను ధ్వంసముచేసి 5 విమానములను నేలగూల్చితిమి. 10 బ్రిటిషువిమానములు కనబడుట లేదు. 8 జర్మనువిమానస్థానములపై బాంబులను వేసితిమి. రాత్రియందు 3 పెద్ద రాత్రివిమానములను మనపంక్తులయొద్ద నేలగూల్చితిమి. బ్రిటిషువారి ఒక రాత్రివిమానము కనబడుట లేదు. కడచిన 24 గంటలలో 29 1/2 టన్నుల బాంబులను వేసితిమి.

సెంటుక్వింటెన్ యుద్ధము.

లండను, సెప్టెంబరు 18:— బ్రిటిషు శిబిరములనుండి రూటరు విలేజుకు ఇల్లు తెలిపినాడు:— శిబిరములను శత్రువులు హోరాహోరీని పోరిరి. ఈ యుద్ధములను శిబిర వరకు పర్యవసానము తేలవలదు నన్నుకముగ ప్రబలముగ పోరిరి. వాతావరణము మాకునుకూలముగను శత్రువులకు ప్రతికూలముగ నుండెను. అందుచే శత్రువులు గుర్తించుటకు నీల తేరుండెను. వారు ముమ్మల గుర్తించుటకు పూర్వమే వారివైకి పోవుచుంటిమి. వర్షముకూడ కొంతవిరోధము నుకలుగజేసెను. భూమింతయు బురదతో నిండియుండెను. నందునందుల పోరుటకు కష్టముగనుండెను. మాటాంకుబండ్లు ముందుకు పోవుచునేయుండెను. వీరివలన మాకు విజయము కొంతవరకు కలిగెను. జర్మనులు గొప్ప శక్తియును చేయుకొని పెద్ద గురిగల ఫిరంగులతో హిందెకొట్ట పంక్తి వెనుకనుండి అగ్ని వర్షమును కురిపించిరి. కాని మాకు విశేషముగ అడ్డురాలేదు. మావిశ్వాసమును అతి కట్టలేకపోయిరి. జర్మనుల అలయుకటాలములు ముఖ్యముగ విశేషభారమును వహించి పోరుచున్నవి. ఎఫీ చుట్టుప్రక్కల శత్రువులతీవ్రముగ పోర ప్రయత్నించుచున్నారు. శత్రుపాలములను అధైర్యము, నీతిహీనతతో కాన్పించుచున్నవి. యర ఫిరంగిదళములు ధైర్యచిత్తులై కాంతముగ పోరుచున్నవని కాల్పములు ధైర్యమునువీడి బాటబుచ్చుచున్నవి. కుడిభాగమున ఆస్ట్రేలియనులు కొంతజయమును పొందిరి. ఆస్కాన్ కనాల్ మును పట్టుకొనిరి. ఫ్రెన్చీ కిని, విల్లియం కుత్తరముగ బలకరముగ నున్నవని ఛాన మిదియే. ఇది సెంటుక్వింటెన్ కాల్పులలోగొనుచున్నది. మిత్ర బంధులవారికి జయకరముగ నే జరుగుచున్నది. పరానుబ్రిటిషు వైస్రము లున్నచోట పురోచ్ఛిది వీధియుగానగాను. కాని మా ఫిరంగిదళములు విశేషముచేరుచున్నవి. ఈ ప్రాంతమునున్న శత్రుకాల్పములను రణరంగమున బలిపెట్టుచున్నారము. రక్షణమునకు ప్రత్యేకమంతయు చేయుచున్నది. ముఖ్యముగ అన్వేషక స్థానములు మానక ప్రైం. చుంచుకొనియు కల్గినవి. శత్రువులు కఠినముగ ముమ్మల సెయ్యకొనుచున్నారు. క్రొత్త మూలవైస్రముల వీరినహాయమున కేతెంచినవి. వారిసహాయము వలన శత్రువులు తమస్థానములను కాపాడుకొనుచున్నారు. కేటిగతులన్నియు అనుకూలముగ నున్నవని ఇటీవలనచ్చినసమాచారమువలన తెలియుచున్నది.

ముందుజరుగు యుద్ధపు అంచనా.

లండను, సెప్టెంబరు 18:—త్యరలో గొప్ప యుద్ధము జరుగవలసి ఎవరినెంటు సాంక్రామిక ప్రతికానిలేఖకుడు అంచనా వేయుచున్నాడు. ఎడతెగకుండ యుద్ధము జరుగునని గూడ తెలుపుచున్నాడు. చాల ప్రదేశములు అకస్మాత్తుననున కై ఎదురుచూచుచున్నవి. సెంటుక్వింటెన్ లాయెక్ వెనుక నున్న హిందెబర్ల పంక్తిని చీల్చివేయుటకు వీరు ముఖ్యముగ ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇదియే వీరి ప్రధానోద్దేశ్యము. ప్లాండ్ యునుండి ఆగ్నేసవరక వ్యాపించియున్న పెద్దరణరంగమును తుడిచివేయువలయు నని వీరు నిశ్చయించుకొనిరి.

బుధవారపు యుద్ధము.

లండను, సెప్టెంబరు 18:— నేటియుదయము బ్రిటిషు వారు సల్పినయుద్ధము 15 మైళ్ళముఖమున జరిగెనని రూటరు తు తెలియజెప్పు. మేము 8 మైళ్ళదూరము పురోగమమునకు 8000 మంది కైదీలను ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. ఇది పూర్వపు మాన్వితంత్రిని జొచ్చుటకు నిర్ణయింపబడినది గాన కోరినఫలములు స్వల్పములై యుండెను. శత్రువులు వారుగ నే పోరిరి.

బ్రిటిషు స్థానము.

లండను, సెప్టెంబరు 18:—గోజోలోరు, హాల్మనులకు నడుమను 10 మైళ్ళ సేనాముఖము (ఇదివఱకు మార్చి సేనాముఖస్థానము) బ్రిటిషువారి కేసున నున్నది.

లెఫాన్సురంగమున యుద్ధము.

లండను, సెప్టెంబరు 18:— పరానువారు లెఫాన్సు మైదానమునకు మైలుదూరములో నున్నారు. జర్మనుసేనను రూపుమాపి వాతావరణమున కేపరచుకొని అపంక్తినితనగూడ పరానువారాక్రమించిరి. ఒకచోట సుకపటాలమును పూర్తిగ పట్టుకొనిరి. మరియొకచోట నొకకల్లులను రిజమెంటు ఉధృతి

గులను పట్టుకొనిరి. క్యాపిటల్ జర్మనులు మగఫిరంగులతో నెదిరించిరి. యాన్సలీకు బుత్తరమున కోతికొండయొద్ద నేల మాన్వపుకోటకొరకు ప్రబలముగ సంగరము జరిగినది. అచటి నై నిరులలో నొక్కడైనను మిగులబండ నందరును హతులైరి. 5 జర్మను:డివిజనులు పరానువారి నెదిరించెను. శత్రువులు యలలోనికి నీరునింపిరి. అందువలన పరానువారు రాతికొండను పట్టుకొనుటలో మాత్రాలోతునీటిలో నిలిచి పోరవలసి వచ్చినది. శత్రువులచాలనే నెదిరించిరి. ఒకపటాలము మోకాటి బంటినీటిలో 24 గంటలసేపు నిలిచి పోరినది. జర్మనులు ఫిరంగులను మొదటిపంక్తిలోనికి తీసికొనివచ్చి కడుచేరుగ నుండికాల్చిరి. ప్రదేశశుభము విరోధభూయిష్టముగా నుండెను. జనరలు మాన్సునగారి పకాతులు వాన్సలనులోని జర్మను పక్షిని ఎయికవరకును తరిమిరి.

శత్రువు లింకను తిరోగమనమును గావించుట.

లండను, సెప్టెంబరు 18:— ఆమెరికను శిబిరములనుండి రూటరు విలేజుకు గతసాంకంతమున ఇల్లుతెలిపినాడు. సెంటు మిహిలలో ఉన్నపంక్తి ఇప్పుడు కోకావాన్సు, మాన్స్ హియ్యోను, సింతిల్లి, సెంటుమిలెయ్య, హోకోకోర్టు, వులహా ములు, వ్యాండియన్ను బుత్తరముగ బాల్చి, రెంబరికోర్టు నను మగను, పోంటా మోనకు తూర్పుగనున్న ప్రాతపంక్తికి దక్షిణముగనున్న హంపీకి దక్షిణముగ పోవుచున్నది. సోలో వరు పాలమునకు పడవరగ మా రణము ఖ మం దు ఏర్పడిన వారి పంక్తివైపునకు శత్రువులు సాధారణముగ తిరోగమనమును గావించుచున్నారు. వారియొద్దగల మేము స్వాధీనపరచుకొన్నగులను శత్రువులు మెల్లలచే ముంకెత్తుచున్నారు. వైమానిక పురోగ జరుగుచునే యున్నది. గతరాత్రి పోంటామాన్సునవై శత్రువులు లాంబులను బరపిరి. బండిలకు అన్నకత్త్రులుబోలులేదు. కాని నీటి బాహ్యాంతరము గావించుచున్నది. ఆన సెలకరము మా చేజిక్కిన శత్రువైనిరులకంటె పేరు చాల అలృపకమువారుగ కాన్పించుచున్నారు.

హామాంటున గనులను వైచుట.

లండను, సెప్టెంబరు 18:—రూటరు విలేజుకు శిబిర మధ్యాహ్నము ఇల్లు తెలుపుచున్నాడు:—శత్రువులు హామాంటుదగ్గర గనులను వేరుచున్నారని మావేసేసలు తెలుపుచున్నవి. దీనింజూడ శత్రువులు ఈ స్థానమును పట్టజొచ్చెదరని ఊహింపవలసివచ్చుచున్నది. కాని హిందెబర్ల పంక్తి దగ్గర వీరు కొన్నిగోతులను స్థానములను బలపరచుకొనుచున్నారు. మాన్సు-లాయాన్సు, కాంప్లాన్సు చాంబీదగ్గర విశేషముగ బండ్లు, గునుజుల అల జడి కాన్పించుచున్నది. 14వ పటాలమున రిగురుమా చే జిక్కిరి. ఈ పటాలములు పంక్తులలో పనిచేయుట కుపయోగించబడలేదు. మూలవైస్రముల యానకృతక కల్గినగాని ఈ పటాలములు అపనియందు వ్రోసుబడలేదు. వైస్రములన్నియు నీటి బాహ్యాంతరమై మెలగుచున్నవి మా చే జిక్కిన శత్రువులు తెలుపుచున్నారు. ఆంగ్లో ఆమెరికనుల విజయపంపకలచే జర్మనులు నిరుత్సాహులై నిగులుపడుచున్నవారు.

బ్రిటిషు రంగము.

లండను, సెప్టెంబరు 18:—బ్రిటిషురంగమునుండి రూటరు విలేజుకు ఇల్లు తెలియజేసెను:—నేటియుదయపు యుద్ధము గోజోలోరుకు దక్షిణమునుండి కుడివైపున పరానుసేనతో గలియు చోటుకడకు జరిగెను. ఇందు శత్రువులవై బ్రిటిషు వారు విజృంభించి బ్రిటిషుపంక్తిని శత్రులముందుస్థానమునకు తెచ్చి బ్రిటిషుసేనలను చాలమేరవఱకు హిందెబర్ల పంక్తికి చేరువగ జేర్చితిమి. ఈ ప్రాంతమునందు భూమి కొండలతోడను లోయలతోడను, అడవులతోను నిండియుండి రక్షణయోగ్యముగ నున్నది. దీనినిపట్టు స్వరక్షకముగ జర్మను లుపయోగించుచున్నారు. ఈ యుద్ధము బహుళ శత్రువులవై నాకస్మికముగ పడెను. రాత్రికాలము సేనాసమావేశమునకు యోగ్యముగా నుండెను. ప్రారంభాగ్ని వర్షము స్వల్పమేయైనను అతితీవ్రముగా నుండెను. క్రమాభివృద్ధితో యుద్ధము జరుగుచుండెను. అప్పడప్పుడు శత్రుస్థానములు జయింపబడిన వెనుక కొంత కాలమాగుట యవసరము. పరానువారును మాపురోగమనము ననుసరించియు ముఖ్యముగా సాని అడవియందు యుండునకు సాగుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఇప్పటివఱకు తెలియనచ్చిన వార్తలు ముక్కలుముక్కలుగ వచ్చుచున్నవి. యుద్ధము అరంభమైనప్పుడు వర్షముకురియుచున్నందున వార్తలకు చెప్పుటకు

ప్రధానసాధనమైన విమానసంచారము దుర్లభమయ్యెను. తరువాత వాతావరణము బాగుపడెను. అనేకస్థానములందు ప్రెస్నాయి, రోసాయి, ఎవెసాప్రాంతముల తీవ్రముధానంతరము పురోగమనము జరిగెనని తెలియనచ్చినది. ఖయిసీల విశేషము గా రచ్చుచున్నార కాని వారి సంఖ్య ఇంకను తెలియలేదు.

యుద్ధవివరములు

లండను, సెప్టెంబరు 19:— నిన్నటిరాత్రి బ్రిటిషు వారిల్లు ప్రకటించిరి:—3,4 బ్రిటిషు సేనలకు దొరికినవైకులు నేటి ఉదయము 5-20 గంటలకు విజయ పరముగ హాల్మను గోజోలోరుకు నడుమను 16 మైళ్ళ సేనాముఖమున ముట్టడి సలిపిరి. ఈ రంగమున దంతటను మనసేసలు విశేషవర్షమున శత్రుసానములవై బడి వానిని పట్టుకొని 1918 సంవత్సరము ముగిసిన ౪౮ బ్రిటిషుకందక స్థానములను గొని హిందెబర్ల పంక్తి ఇరవలగల రక్షణస్థానములను కళకలుచు నెను. కుడివైపున ఇంగ్లీషు, స్కాట్టిషుసేనలు ప్రెస్నాయి, లాపెటిట్, వెర్మాకోరు, హాంబుఅను స్థానములను జయించి కుడికొన వద్ద శత్రువుల తీవ్రనిరోధము నతిక్రమించిరి. కుడివైపు మధ్య భాగమున రెండు ఆస్ట్రేలియనుదళములు అనగ్గయర్ విల్లాంట్, హాన్స్ లోరు అను స్థానములను జయించి విశేషముగ పట్టువీలతో పురోగమనము సలిపి బెల్లికోరుకు పశ్చిమమునకు వైపుతిన్న పూర్వ జర్మనుస్థానమున ప్రవేశించిరి. ఆస్ట్రేలియనులు 3 మైళ్ళు పురోగమనముసల్పిరి. ఎడమభాగపు మధ్యముగ 74-వదళమును ఇతరదళములు (లండను సేన ప్రాదేశిక సేన) పెంప్లోను, లాగెర్బాన్సు, రూస్సీ, ఎవెసా పిటియర్సు అను స్థానములను జయించి చాలదూరము పురోగమనము సల్పెను. విజయార్జున బుత్తరము నందు 21-వదళము రూస్సీ 21,22 తేమలను తాము కుంక్షించుచుండిన స్థానపు ఉత్తరప్రాంతములను ముట్టడించి తమ పూర్వకందక స్థానమును కళకలుచుకొని వానితెల్లీ మైదానము ను జయించి ఒక శత్రుప్రతియుద్ధమును చెదరగొట్టిరి. ఈ స్థానమున కనకల 1 మైలు దూరము పురోగమనము సల్పి అనేకవందలచుండి వైదీలను ఫిరంగిస్థానమును పట్టుకొనిరి. ఎడమవైపు ఇంగ్లీషుసేనలు గోజోలోరుకు దక్షిణమునకున్న ఉన్నతప్రదేశమున మిగిలిన భాగమును జయించి విల్లెన్బుగ్గెను పరిసరములనుజేరి గాని అడవిని జయించిరి. 6000 మందికి మెగ వైదీలను అనేకములకు ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి.

పరానురంగము.

లండను సెప్టెంబరు 19:—నిన్నటిరాత్రి పరానువారిల్లు ప్రకటించిరి. మన సేనలు బ్రిటిషు సేనతో సమముగ పనిచేయుచు సెంటిక్వెంటెనుపశ్చిమమున పురోగమనము సల్పినవి హాల్మను ఎసిగ్నీలా గ్రాండ్లీకు నడుమను 10 కిలోమీటరుల సేనాముఖమున శత్రువు లంత తీవ్రముగా ప్రతిఘటించుచున్నవని 2 కిలోమీటరులు పురోగమనము సల్పి ప్రాన్సిల్లి సెల్విఅనుస్థానపు పశ్చిమ పరిసరములను జేరి, సెనిఅను అడవిని, పానియను లెన్కిల్లెరును అను స్థానమును జయించిరి. ఇంకను దక్షిణమున కాంపెస్కోరు దక్షిణ భాగములను జయించి మేము ఎసిగ్నీలా గ్రాండు అను స్థానముచేరువకు వచ్చి వైదీల ననేకులను పట్టుకొంటిమి. ఎయినీనది బుత్తరమున తోవకి పశ్చిమమున పురోగమనము సల్పుచుంటిమి. ఎల్లిహంటుకు తూర్పునకున్న సీతభూమివై శత్రువులు తీవ్రముగ ప్రతియుద్ధము సల్పిరి. మా ప్రతియుద్ధమువలన శత్రువులను వెనుకకు నెట్టివేసి మరికొంత స్థానమును జయించి 180 మంది వైదీలను పట్టుకొంటిమి.

దుస్సమానుకు బ్రిటిషువారి ఒత్తిడి

లండను, సెప్టెంబరు 19:—పరాను దేశములో నున్న విలేజుకు ఇల్లు తెలుపుచున్నాడు:—నిన్నటిరాత్రి శత్రువులు ఎంత కఠినముగ మెల్లొక్కడను బ్రిటిషువారు మాండు జేరిరి. ఇదియే చాల ముఖ్యవిషయము. జర్మనువైస్రములు ఇరవల చండప్రచండములై చాలబలకరముగ నున్నవి. సాకుగు గురిగల ఫిరంగులను జర్మనులు ప్రయోగించుచున్నారు. మార్చి 21-వ తేదీని కొన్ని ప్రాత పంక్తిలను బ్రిటిషు వారు దాటిపోవుట ఒకముఖ్యవిషయము. బెల్లికోర్టు దగ్గర కూడ జయమును సాదించిరి. ఇరవల సెంటుక్వింటెన్ కాల్పు హిందెబర్ల పంక్తిలో చేయుచున్నది. 34 మైళ్ళవరకు ఇది భూమిలోగా పోవుచున్నది. ఈ పంక్తి బెల్లికోర్టుదగ్గర ప్రారంభించి క్యాటిలేటు, లెంవైరు గ్రామములవద్ద నిలిచిపోవుచున్నది. ఈ కూమును లోగోనుచున్న కొండలన్నియు బ్రిటిషు వారి స్వాధీనములో నున్నవి. దేశమునంతట కరదలతోముంచు త్రి నను మాటాంకు బండ్ల పురోగమనమును ఈ ప్రదేశమందు జర్మనులు అరికట్టకాలయ్యి హిందెబర్ల పంక్తికి ముందున్న చరియలను, సాయుధ స్థానములను దాటిపోవుటకు బ్రిటిషువారు గొప్పయత్నములను జేయుచున్నారని దీనికి వీరు శత్రువులకు విశేషముగ ఒత్తిడిని కలిగించి జర్మనులను హిందెబర్ల పంక్తిలోనికి పారిపోవుటలు చేయుచున్నారు. శత్రువుల శక్తిపూర్వక తీవ్రత వీరి నిల్లు చేయ పురికొల్పిన దాయెను.

The Great War.

(a)
(Reuter's Agency)

Central Powers

Czecho-Slovak Revolt. Government's Helplessness

LONDON, September 18.
AMSTERDAM.—An article in the "Rheinisch-Westfälische Zeitung" bitterly complains of the impotence of the Austro-Hungarian Government to stem the rising tide of the Czecho-Slovak demands, and gives an illuminating glimpse of the internal situation in Austria. The paper alleges that the Czechs in Bohemia are openly and haughtily pursuing plans for the establishment of an independent Czech State, and that since the British and American Governments have recognised the independence of Czechs, the agitation has risen to unprecedented heights, and proceeds with such impudence that the Government does not dare to take action against the proceedings of these traitors. The paper condemns Government's silence as encouraging greater provocation. It declares that traitors frankly say that a Czech State is only a question of weeks or months. The paper states that the "Faislaire" policy is causing treasonable movements to show openly in monarchy and other slave territories, and concludes by drawing attention to rumours which are becoming ever more definite, that Austria-Hungary will be federalised, the only explanation of which it says, is that the Vienna Government is no longer capable of stopping the separatist tendencies among the Slav races.

Czecho-Slovaks Strongly Entrenched.

Kasan a Heap of Ruins.

LONDON, September 18.
AMSTERDAM.—The "Rheinisch-Westfälische Zeitung" states that the Czecho-Slovaks are strongly entrenched near Kasan with plenty of artillery. The paper claims that Kasan is held by Soviet troops, but it is a mere heap of ruins.

The Austrian Peace Proposal.

Enemy Duplicity Exposed.

Peace Must be Dictated in Germany.

LONDON, September 18.
Speaking at a luncheon at the Savoy Hotel to the Anzac Press delegates Mr. Hughes, referring to the Austrian peace proposal, said the enemy was beaten on the battlefield and now sought to snatch a victory by camouflage. Mr. Balfour in his reply certainly spoke for the Australians. (Cheers). President Wilson's reply was a swift and unerring blow at the weak joint of the enemy's armour. The enemy's peace bait had failed. The enemy would bait their hooks again cunningly a thousand times more if necessary, but the only peace which would be permitted must be a peace dictated perhaps in Potsdam which would ensure that the military power of Germany was for ever broken. (Cheers).

Mutiny Amongst German Troops.

LONDON, September 19.
HAGUE.—The "Les Nouvelles" reports a mutiny amongst German troops mostly boys of eighteen at Aix-la-Chapelle. The mutiny broke out whilst troops were on their way to the front. The escort fired killing eight and wounding many others. They were driven back into the train where they proceeded to fire their rifles out of the windows.

American Reply to German Peace Note. German Consternation.

LONDON, September 19.
AMSTERDAM.—Commenting on President Wilson's reply to the Austrian peace note the "Rheinische Westfälische Zeitung" states:—This cold and chilling scorn, this cool rejection has a more shattering effect than all semi-official phrases that man in the White House could have used.

Russia

General Alexieff Takes the Offensive.

LONDON, September 17.
AMSTERDAM.—A message from Moscow states, that General Alexieff has taken the offensive against the Bolsheviks near Blagovestchensk with considerable Cossack forces and a strong detachment of White Guards.

Strong Representative Government. Established at Omsk.

LONDON, September 18.
VLADIVOSTOCK.—It is reported that a strong representative Government has been established at Omsk. Central and West Siberia are now free from Bolshevik war prisoners' danger and comparative tranquillity reigns. The Russo-German front has been re-established on the line of the Don and the territory of Saratoff, Gama, Penza and Vologda and Germany is moving up troops from the occupied territory. It is urged that the Allies should despatch forces to the Urals before Germany anticipates them.

America

Ambassador to Great Britain.

LONDON, September 18.
WASHINGTON.—Mr. John W. Davis, of West Virginia, Solicitor-General for the United States has been appointed Ambassador to Great Britain.

Great Britain

International War Aims Conference.

LONDON, September 17.
The Labour Conference has received a committee recommendation that an endeavour should be made through Austro-Hungarian and Bulgarian Socialists, to get the German majority socialists to define their attitude towards international war aims conference, to which they are at present, only a stumbling-block.

General

Death of Viscount Motono.

LONDON, September 18.
WASHINGTON.—A telegram from Tokio announces the death of the Japanese Foreign Minister Viscount Motono.

Western Front

A Forecast of Future Developments.

LONDON, September 18.
PARIS.—The military correspondent of the newspaper "Evenement" foreshadows developments in immediate future. Henceforth he says the struggle will continue unintermittently. Several sectors are equipped for the offensive giving Marshal Foch a variety of choice. The first great aim is the smashing of the Hindenburg line behind St. Quentin-Loon, causing the obliteration of the huge salient from Flanders to Argonne.

Irresistible British Pressure.

LONDON, September 19.
Correspondents in France emphasise the stiffening of the enemy resistance making yesterday's British advance all the more remarkable. German manpower is unusually strong. Long-range high velocity guns employed draw a line of fire almost equal to a barrage across a wide extent of country. Hence for the first time for a long period most of the British casualties are from shell-splinters and not from machine-gun bullets. This more intensive artillery fire gives an index to the strength of the British effort necessary to clear ridges with numerous fortified villages lying immediately in front of the Hindenburg line into which the Germans are being pushed by irresistible British pressure. An important feature of the advance is that the British have not merely passed their old line of March 21, but have attained their greatest success near Bellicourt where the St. Quentin canal, which is practically an integral part of the Hindenburg line, runs three or four miles under ground. This tunnel begins near Bellicourt and ends near the village of Catelet and Lempire. The heights commanding the tunnel are now largely in British hands and the Germans at this point cannot hope to oppose the advance of tanks by flooding the country.

General Debeney's Advance

LONDON, September 19.
Reuter's correspondent at the French headquarters wiring last night says:—General Debeney's army continues to advance in the direction of St. Quentin in conjunction with the British to north. They met most vigorous resistance from the Germans a few hundred yards in front of the Hindenburg line which runs west of the town, the suburbs of which form part of the defence. Groups of infantry lavishly supplied with machine-guns were dotted everywhere endeavouring to hold up our advance but in vain for the French alternating rushes with infiltration tactics are steadily progressing and are now only two miles from St. Quentin suburbs. They already hold some of their old trenches on a wide stretch of front.

German Aerodromes Bombed

Successful Reconnaissance Photography.

LONDON, September 18.—11-30 P. M.
A British communique referring to aviation says:—Enemy aircraft was less active yesterday. The British carried out reconnaissance photography all day far beyond the German lines. We destroyed eleven enemy machines and drove down five. Ten British machines are missing. We heavily bombed three German aerodromes during the night. We brought down three large hostile night bombers over our lines. One British nightflier is missing. We dropped twenty-nine and a half tons of bombs in twenty-four hours.

Great British Success.

Many Towns Captured and Prisoners Taken.

LONDON, September 19.—12-10 A. M.
Last night's British communique says:—The troops belonging to the third and fourth British Armies attacked with complete success at 5-20 this morning on a front of about sixteen miles between Holnon and Gouzeaucourt. Our troops on the whole of this front advancing in heavy storms of rain carried enemy's positions by assault, swept over old British trench systems of March 1918, and reached and captured outer defences of the Hindenburg line in a wide sector. The English and Scottish troops on the right captured Fresnoy-Le-Petit, Berthaucourt and Pontru, meeting and overcoming strong resistance, particularly from the extreme right. In the right centre two Australian divisions captured Leverguier, Villaret and Hargicourt pushing forward with great determination. They established themselves in the old German advanced position west and southwest of Bellicourt, having penetrated the enemy defences to a depth of three miles in the left centre the 74th Yeomanry division and other divisions composed of East country and London troops captured Templeux-le-Guerard, Ronssay, Ephey and Peziers, also penetrating to a great depth. North of Peziers the 21st division attacked over the northern portion of the sector defended by it so gallantly on March 21 and 22. Having captured its old front trenches with strong point Vaucelle farm and beaten off a counter-attack it pushed forward more than a mile beyond this line, capturing several hundred

prisoners and a battery complete with trams. On the left the English and Welsh troops carried the remainder of the high ground south of Gouzeaucourt, reaching the outskirts of Villers-Guislain and capturing Gauche Wood. We captured over 6,000 prisoners and a number of guns in the course of these successful operations.

"Fight for Families and Fatherland."

LONDON, September 17.
Reuter's correspondent at British Headquarters, wiring this evening, says:—A captured document signed by Von Morgan, dated Sept. 10th, addressed to the 14th Reserve Corps near St. Quentin, says:—"Hitherto, owing to military reasons, we have allowed the English to occupy desolate enemy country. Now, however, you have taken up a strong defensive position, and not one foot more of ground is to be given up." The document exhorts the men to defend their homes, families and fatherland, and adds: "You are more than a match for the enemy who only attacks with a dash, when accompanied by tanks. These we will destroy. I except every man, from General to the most junior private, to do his duty in imminent, decisive battles." Von Morgan, he it said, was the General who streaked off in his motor car early in our attack on August 8th.

Mining of Haumont.

Enemy Disheartened at Allies' Successes.

LONDON, September 18.
Reuter's correspondent wiring this afternoon says:—Our patrols report that the enemy is mining Haumont, a suggestion that he intends to leave, but he is strengthening dugouts and strong points along the Hindenburg line. Much movement of men and waggons is noted in the vicinity of Mars-la-Tour, Comblans and Chambley. Five prisoners have been taken belonging to the 14th storm battalion. Such battalions are never used for line work except when the enemy is hard pressed for reserves. Prisoners are agreed regarding lowness of morale and admit that army is greatly discouraged by Anglo-American successes.

Fighting Near St. Quentin.

Strategic Importance of the Ground.

Enemy Fighting Doggedly.

LONDON, September 18.
Reuter's correspondent at the British headquarters wiring this evening says:—In to-day's fighting near St. Quentin the enemy fought doggedly and evidently with a clear conception of the great strategic importance of the ground. The weather helped in some measure by decreasing observation in the early stages so that we were occasionally almost on top of the enemy before we were observed. On the other hand rain rendered the ground marshy and progress in gullies was difficult. The tanks contributed to progress. The Germans assembled considerable artillery along the front of attack banked by long range guns firing from well behind the Hindenburg line, although the latter had to restrict their shooting to comparatively few targets previously registered, and thus did not present any serious obstacle to our advance. The German Alpine Corps is carrying the brunt of resistance and is putting up a stout struggle around the key position of Ephey. The morale of some other enemy divisions is poor and though machine-guns generally stick to their guns to the last the infantry shows a readiness to surrender. The Australians made good progress on the right, capturing Ascension Farm which is a strong redoubt north of Fresnoy and Villeret upon a spur dominating the St. Quentin canal. The general impression prevails that it has been a good day for the Allies. There is one spot where comparatively little progress had been made, namely, at the point of liaison of the French and British armies, but our guns are coming more and more into action in this sector and are taking a heavy toll of concentrated infantry. The ground everywhere is well adapted to defence. We have gained some very important points of observation and achieved results of high value. Considering the density of the elastic system of defences the advance is a very fine feat. A notable feature is the stiffer resistance of the enemy. He has apparently strengthened his positions with fresh reserves. The latest news suggests a steadily improving situation.

An Overrunning Movement.

LONDON, September 18.
Reuter's correspondent at British headquarters says:—This morning's attack extending from south of Gouzeaucourt to the junction of our right flank with the French Army, partook of the character of an overrunning movement carrying our line well into the enemy's outpost zone and bringing us nearer the Hindenburg system over a wide stretch. The country, hereabouts, consisting of little ridges, gullies and woods, lends itself to the elastic defence which the Germans are now employing. The attack probably surprised the enemy, the night being favourable to the assembly of troops. The preliminary barrage was short, but intense. The attack moved by progressive stages, as it was necessary to pause while enemy pockets were mopped up. The French are reported to be progressing well, in conformity with our own advance, especially in the region of Savy Wood. News, up to the present, is necessarily scrappy, as rain was falling when the attack was launched and aeroplane observation, one of the sources of early intelligence, was impossible. The weather has since improved. Progress is reported at many places with stiff fighting at or near Fresnoy, Ronssay and Ephey. Prisoners are coming in, but figures are not yet available.

Extended British Attack.

A Big Haul.

LONDON, September 18.
Reuter learns that this morning's British attack was on a front of fifteen miles. We penetrated to an average depth of three miles, took 3,000 prisoners and captured some guns. It was an attack with limited objectives to pierce the old March line. The enemy fought well. In the Balkans the Allies advanced ten miles on a front of twenty and reached the Cerna river and captured over fifty guns. The Allied losses were slight. The Bulgars fought stubbornly on the fifteenth, but after that being without trenches opposition was weak.

Old March Line Captured.

LONDON September 18.—10.35 P. M.
On a front of ten miles between Gouzeaucourt and Holnon the old March line is now in the hands of the British.

**Good Work by the Royal Air Force.
The Navy Helps Materially.**

London, September 18.
The Admiralty states that during the past forty-eight hours the Royal Air Force contingents co-operating with the Navy dropped thirteen tons of bombs on Bruges docks and Mariaalter aerodrome. We destroyed eleven hostile machines and drove down seven out of control. Four British machines are missing. Two seaplanes and two aeroplanes engaged a formation of five enemy seaplanes approaching the east coast. One hostile machine was destroyed and the remainder retired eastward.

Enemy Still Withdrawing

LONDON, September 18.
Reuter's correspondent at the American headquarters wiring last evening said the line in St. Mihiel sector now runs through Ronvaux, Manheulzer, Pintheville, St. Hilaire, Dincourt, Woelhaucht between Jaulney and Rembercourt just north of Vandières and south of Hampey to the old line east of Pont-a-Mousson. The enemy has been continuing general withdrawals towards the position which now constitutes his line on our front west of Souleuvre Farm. He has been shelling the quarries which we captured at Narroy. The enemy aerial activity continues. The enemy dropped bombs last night on Pont-a-Mousson. Prisoners are well fed, clothed and equipped, but show bad morale and are of inferior type compared with those captured six months ago.

Still Further Progress.

LONDON, September 19.—1.30 A. M.
Last night's French communique says:—Our troops operating in conjunction with the British army made progress in the region west of St. Quentin, between Holnon and Essigny-le-Grand on a front of 10 kilometres. Notwithstanding resistance we advanced our line on an average distance of two kilometres, reached the western outskirts of Francilly and Selency and captured Savy Wood and Fonaineles-Cleron. Farther south we hold the southern outskirts of Contescourt. We approached Essigny-le-Grand and took several hundred prisoners. North of the Aisne we continued to progress west of Jouy. The enemy delivered strong counter-attacks on the plateau east of Allément. Our counter-attack drove the enemy back and resulted in fresh gains of ground and in the capture of 130 prisoners.

**A Most Sanguinary Fight.
Approaching Laffaux Plateau.**

LONDON, September 17.
Reuter's correspondent at the French headquarters says:—The French are now barely a mile from the highest point of the Laffaux Plateau. The German line, with quarry fortifications, had been taken, and the garrison either killed or captured. In one quarry an entire battalion was captured. In another, a colonel, with his regimental staff, were seized. The Germans held out in the quarries with machineguns. A most sanguinary fight occurred for one of the subterranean fortresses on Monkey Mountain (Mont Des Singes) north of Vauxillon. Finally the garrison was killed almost to a man. Altogether five German divisions were engaged against the French, including the French Guards and Brandenburgers. The enemy has succeeded in flooding the valleys. The French, consequently, fought knee-deep in water across the valleys before storming the stone fortresses on the plateau. The enemy resisted in great strength. One French battalion fought knee-deep for twenty-four hours. The Germans brought up fieldguns almost into first line, and fired at ranges of a few hundred yards. The ground was down with obstacles of every kind. Nevertheless, General Marguin's infantrymen have beaten back the German front at Vauxillon to the back of the Aisne.

The Allied Line.

LONDON, September 18.
We have reached the line running westwards of Gouzeaucourt and Villers-Guilain eastwards of Lempire-Hargicourt Villert-Veroiuer-Berthaucourt-Fresnoy and Holnon.

Italian Front**Enemy Attacks Repulsed.**

LONDON, September 18.
A wireless Italian communique says:—We repulsed repeated thrusts against our defences at the head of the Seven valley northward of Grappa inflicting heavy losses.

Salonika Front**The Macedonian Offensive.****Military Experts Views.**

LONDON, September 19.
PARIS.—The military experts in Paris analysing the Macedonian offensive think that the entire massif eastwards of the Cerna bend will soon be cleared up, enabling developments northwards of Monastir, Prellit, Velles and Istif, where the Bulgarians considered that they were masters for evermore, should, shortly be threatened.

The Salonika Front.**Enemy Attacks Repulsed.**

LONDON, September 18.
AMSTERDAM.—A message from Salonika states that enemy counter-attacks in the Kozlak region in which the Germans co-operated were repulsed by the Allies who are continuing to advance on the whole front. The villages of Gradanitz and Stravina have been captured. The enemy continues to abandon an enormous amount of material.

Successful Allied Offensive.**British Gains Augmented.****Air Supremacy Fully Established.**

LONDON, September 19.
A French eastern communique says:—Despite important reinforcements hastily brought up and desperate defence, the Allied offensive continued successfully on Sept. 17th. All the day's objectives were reached. The attacks developed on a front 35 kilometres and reached a maximum depth of 10. The Serbians co-operating with the French and Hellenic detachments after a severe struggle captured the villages of Zovik Stravina and the heights of Polchitcha-Bechicate north of the river Grandsnitza. The village of Gradanetz was captured despite fierce defence. In the centre the Allies made progress on the forest rising from Kozac in a northwestern direction, gained a footing on the heights of Kuch-Kowkamex capturing over fifty guns, including 20 heavy, and very great booty. The number of prisoners is incessantly growing. The Allies have gained complete air supremacy. Airmen are participating most actively in all directions.

The Imperial Legislative COUNCIL.**Yesterday's Proceedings.**

SIMLA, September 19.
The Imperial Legislative Council met this morning Sir George Lowndes presiding. Mr. Khaparde moved for a committee to enquire into the effects of legislation relating to the press and also the moral and material condition of the press in India. He said the Press Act which was passed in this Council, had been in operation for some time. It was time that an enquiry was held into its working. Publicity was the palladium of democracy and the press was the open air treatment for the tuberculosis of public affairs. He analysed various modes of publicity, specially alluding to the importance of the press in order to obtain full and free discussion of public affairs. The existence of legislation on the press affected its moral and material condition and referred to the famous judgment of Sir Lawrence Jenkins to illustrate his point. He only wanted an enquiry by the Council into the effects of Press legislation. He mentioned that according to an official statement published last year, nearly forty papers had ceased publication including the "Observer" of Lahore. He also discussed pre-censorship conditions and characterised them as too hard to obey and referred to the recent incident in Calcutta which was the result of Mahomedans trying to convene a meeting to protest against the Press Act and other cognate matters and which was stopped by the Bengal Government. Referring to the material condition he said the institute of journalists in London had settled a minimum scale of pay and this is bound to come into practice in India as soon as conditions permitted. He strongly insisted on an enquiry to be made by the Council which was one of its prime duties.

Colonel Aplin.

Colonel Aplin opposed the resolution on the grounds that the proposed committee would be inexpedient and unnecessary and also on the ground that it would throw additional burden on officials during the war. He apprehended that the adoption of the resolution would create the impression that the Government of India had doubts on the subject. In Burma the people were not so much accustomed to publicity and vilification of Government officials. The Burmese press had been absolutely free from any taint of disloyalty and only two warnings had to be given so far. The Government of Burma had to take action against no less than six Indian newspapers under the Post Office Act.

Mr. Bannerjee.

Mr. Bannerjee in supporting the resolution objected to the part relating to the moral condition of himself and other press men. He said it was necessary that a committee should be appointed and the Council was under special obligation as the Press Act was passed by this Council. He wholly dissented from Col. Aplin and said the judgment of the Council would not presuppose any condemnation. It was necessary to overhaul the procedure that was in practice in the time of the East India Company. Such an enquiry would help the Government. In Bengal he had no complaint where the act had been administered with fairness but the same could not be said of other provinces. Whether complaints were well or ill-formed an enquiry would clear the atmosphere. The war would not create any difficulty and non-official members would gladly join at sacrifice.

The Home Member.

Sir William Vincent speaking on Mr. Khaparde's resolution alluded to the reception of the reports of recent enquiries in Bengal. Col. Aplin was right when he pointed out the adoption of the resolution would give rise to the impression that the act was maladministered. The enquiry was entirely inopportune. The speaker alluded to the Viceroy's speech to the press deputation two years ago about the repeal of the Press Act. The resolution though asked for an enquiry was directed to the same end. He asked what had happened since then to improve the position? The speaker had a couple of extracts from a Bombay paper to show the kind of writings indulged in at the present moment. The main charge levelled against the Act was its unfair use to stifle reasonable criticism. These arguments were entirely untenable. Actions were taken after repeated warnings. Continuing he quoted extracts showing deliberate attacks which had the effect of undermining the authority of the Government and also proved bitter racial and religious feelings. Censorship of a most rigorous kind was being exercised in England and Germany. In Japan the press law was more severe. Military provisions had been used here with the utmost care as Mr. Thomson would show. Concluding he said the Government was entirely satisfied with the working of the Act and any kind of committee would convey an entirely wrong impression. He opposed the resolution.

Mr. Sastri.

Mr. V. S. Srinivasa Sastri sympathised with the Government difficulties and admitted the existence of a

kind of writings causing anxiety but that was not enough. Where there was a widespread feeling against the Act the Government ought to go further and support an enquiry. Alluding to the Viceroy's speech to the deputation he discussed Sir William Vincent's plea. He asked had the situation improved? If it had not the Act had practically failed. Referring to Col. Aplin's speech he said it was understood the Government had discovered a primitive arcadia in Burma when a paper like the "Hindu" was shut out, a paper which any country would be proud to possess and Burma had yet to learn to appreciate such papers. He pitied the people of Burma who were denied such liberal education. He hoped Col. Aplin would change his attitude. The very breath of democracy was publicity. The Press law which was framed on the model of Austria and nurtured on the principle of Japan could not last long. He ridiculed the practice of analogy with England being constantly brought forward. They should also bear in mind that in England strictest scrutiny was observed in the exercise of the law.

Dr. Sapru.

Dr. Sapru pointed out Mr. Khaparde had not asked the Council to commit itself to any policy for a repeal of the Act. He had only wanted a committee. He enquired refusal of this of the committee asked for would convince the people that the Act had been well administered. There was widespread belief against the Act and an enquiry was the only way to clear the air. He urged that papers from which the Home Member read extracts should have been prosecuted and punished publicly. The Government could not be congratulated on the drafting of the Act and the Government would be strengthening its position by the enquiry. As regards the moral and material portion of the enquiry he hoped Mr. Khaparde would not insist upon it.

Mr. Jinnah.

Mr. Jinnah alluded to the genesis of the Press Act in 1910 and said almost all non-official members with the exception of two accepted the Act. This measure had been on the statute book for seven years but the question to-day was how the power had been exercised. He had no hesitation in saying the Act had been used in a most arbitrary manner that they found it high time that a proper enquiry was made and the Act modified. He did not want the guilty to escape but the innocent must be protected. Officials were sensitive of criticism. He entirely supported the resolution.

Sir G. M. Chitnavis.

Sir G. M. Chitnavis pointed out such an enquiry would clear the air and bring the public on the side of the Government, but a committee should be appointed after the war.

Mr. Sarma.

Mr. Sarma alluded to the deep feeling that the Act was not properly administered and the question was should Government do something to allay the public feeling or do nothing? They had been told by responsible editors as to how they were approached by officials as to their writings and alluded to the recent case of the "Observer" in Lahore. He complained against each provincial administration preventing the entry of papers in their respective provinces. Watertight compartments in provincial administration were undesirable and he instanced the case of "Hindu" and also "New India" which had been prohibited in the Punjab.

Mr. Sarma thought the creation of an institution for training newspaper men might be useful and supported the appointment of a Commission.

Mr. Thompson.

Mr. Thompson pointed out the actions taken in the Punjab under the Press Act were exceptional and were emergency measures. All these would disappear as soon as peace was declared. He alluded to the success of 'Haq' newspaper in the Punjab. The number of papers before the Press Act passed was 199 in 1914 and the number had since risen to 216 but circulation had gone down. This was due to the rise in the prices of paper. He explained that actions were taken by the Punjab Government under the Defence of India Act because they had to deal not only with rumours but with deliberate fabrication of false news and gave instances in support of his contention. They had not only complaints from regimental officers and district officers but also from the Government of Burma and United Provinces and held there could not be two opinions on the subject. He alluded to the case of the "Zemindar" newspaper and defended the action against the "Observer". The proprietor of the "Observer" was a member of the Punjab Legislative Council last year. He was convicted and sentenced for offering illegal gratifications with the object of obtaining Government contracts. The Editor of the paper had been Extra Assistant Commissioner in the Punjab who was convicted under the Act of 1850 of corruption and dismissed from Government service. The proprietor and editor were called in interview and one of them had the brazen effrontery to suggest that if his son was granted a contract by the munitions board his paper would turn into a pro-Government paper. Mr. Thompson also defended the actions taken by the Punjab Government against journalists some of whom had now taken shelter in Calcutta. There were altogether sixteen cases against which action was taken under the Defence of India Act. The duty of the Punjab Government was to keep the atmosphere clean, wholesome and loyal. Mr. Thompson entered into a lengthy defence of the Punjab Government when Mr. Iyengar rose to a point of order saying the Hon'ble Member had exceeded the time limit. Mr. Jinnah also rose to a point of order and asked whether Mr. Thompson should be allowed to continue. The president asked Mr. Thompson to conclude.

Mr. Khaparde.

Mr. Khaparde replying pointed out it was time that an enquiry should be made and said officials held that the Act was well administered and non-officials held that it was not so. It was a question of fact for an enquiry and he withdrew the last portion of his resolution.

Sir William Vincent.

Sir William Vincent replying held that from extracts read the condition of the press was worse before the Press Act and also that no case had been made for an enquiry and no definite allegations were made. The time was most inopportune owing to the war. He drew a distinction between liberty and license of criticism and quoted Sir Fitzjames Stephen.

The house was divided on the point for an enquiry with 37 for and 15 against. The portion relating to moral and material condition was withdrawn. The Council adjourned till Monday.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

Conspiring to Extort Money. A Constable Sentenced

CALCUTTA, September 19. At the High Court today Justice Fletcher and Wainman disposed of a reference made by the Sessions Judge of Assam Valley District in a case in which Bhalok Heog a constable and three others were charged with conspiring to extort money. It was alleged that on the 17th March last the accused dressed in Khaki uniform went to several villages and told people that they would have to go to war as coolies. The accused took down the names of villagers and made marks on the walls of their houses and measured chests of men. Finally one or two accused came back after others had gone and offered to strike off the name of the householder if he would pay something. Several villagers paid various sums of money and they were told that their names had been struck off. The jury unanimously found accused not guilty but the Sessions Judge disagreeing referred the case to the High Court. Their Lordships convicted the accused and sentenced them to 3 years rigorous imprisonment each.

Final Figures of the War Loan.

Rs. 50,35,20,400.

CALCUTTA, September 19. The final figures for the war loan are not yet and will not for some time be available. The following are the figures as known up to and including 19th September 1918:—Bengal Rs. 19,44,96,300, Bombay (in India) Rs. 13,93,80,200, (by British Treasury Bills) Rs. 52,09,300, United Provinces Rs. 3,79,84,000, Punjab (in India) Rs. 3,52,47,600, (by British Treasury Bills) Rs. 2,50,000, Madras Rs. 3,28,17,300, Burma Rs. 1,63,35,900, Bihar and Orissa Rs. 78,65,200, Central Provinces Rs. 58,15,600, Assam Rs. 7,92,400, Minor Administrations Rs. 1,18,94,200, Hyderabad State Rs. 85,75,000, Mysore State (in India) Rs. 8,57,400, (by British Treasury Bills) Rs. 30,00,000, Baroda State Rs. 30,00,000, Total Rs. 50,35,20,400.

Bombay

The Moderates' Conference.

To be held in Bombay on 19th & 20th October.

BOMBAY, September 19. The General Secretary of the Reception Committee of the All-India Conference of moderate party informs that the date finally fixed for the All-India Conference of the moderate party to be held in Bombay are 19th and 20th October next.

Mr. Gandhi not Offered Presidentship of Moderate Conference.

BOMBAY, September 19. With regard to the rumour which has been current in some quarters that the Presidentship of the All-India Conference of moderate party was offered to Mr. M. K. Gandhi and he declined the offer, Mr. N. M. Samarth, General Secretary, interviewed by a Representative of the Associated Press said that no such offer was ever made to Mr. Gandhi by or on behalf of the Reception Committee of the All-India Conference of Moderate party.

United Provinces

Murder of Kaple.

Accused's Appeal Dismissed.

LUCKNOW, September 19. The Judicial Commissioners delivered judgment yesterday in what is known as the Lucknow political conspiracy murder appeal. The judgment is an extremely lengthy one in the course of which the learned Judges held that the statement of Shankerlal was true. There was no doubt in their minds that Suhil Chandra Lahiri, accused, and Nipendra the abettor, were determined upon to get Ram Pershad out of the clutches of Vinayak Ram (the accused) and Tejendra Ghose as was obvious from the question put by Lahiri on meeting Ram Pershad at the Moulvi-ganj house. The question was "Is Bura Babu with you? If he was we would have shot you." The learned Judges then discussed the fact of the accused not making any statement. They held that it left the prosecution evidence absolutely unshaken and unshaken. They held that the murder had been in pursuance of a common intention and after weighing carefully the evidence in the case they came to the conclusion that the sentence should be upheld. They dismissed the appeal, confirmed the sentence of death and directed that it be carried out according to law.

Simla

Maharaja of Alwar's War Offer.

SIMLA, September 19. H. H. the Maharaja of Alwar has generously offered to place his Imperial Service Infantry and cavalry regiments at the disposal of the Government of India for incorporation in the Indian Army for the period of war and to contribute annually three lakhs of rupees towards their maintenance. These offers have been gratefully accepted.

Congratulations of the Council on Allied Successes.

Mr. Shafi's Resolution.

ALLAHABAD, September 19. Mr. Shafi will move a resolution in the Imperial Legislative Council next week recommending that the thanks and congratulations of the Council be conveyed to the Allied armies so successfully operating on various fronts.

Prince Bando Singh Bahadur of Rae Bareilly died at Dholpur. He was a great grandson of Maharaja Ranjit Singh of Lahore.

As at present arranged His Excellency the Viceroy will invest the Maharaja of Bharatpur with the Ruling powers on the 28th November next.

Weather Report.

Simla, September 19. The Bombay monsoon continued moderately active in the Peninsula and there are indications that in the course of the week it may again extend into northern India. Rainfall has been generally general in Lower Burma, Hyderabad, Local in Orissa southeast of Central Provinces, Madras Deccan, East Madras coast. A few falls also occurred in Upper Burma, Assam, north Bengal, Bombay Deccan. Chief amounts are:—Port Blair 1 1/2 inches, Tavoy 2, Moulmein 7, Lashio and Ahmednagar 1 1/2, Raichur 3, Hyderabad (Deccan) 2, Gulbarga 3 1/2, Kurnool 1 1/2.

Forecast:—An increase of rain in Madras.

RANGOON, September 18.

A Berne telegram of August 13th says that the Vienna new Ferie Press calls the new tanks used by the allies red ambulant fortresses. The "Arbeiter Zeitung" writes:—we do not know if the Germans are able to make up for the technical advance which the allies have been able to make. The latter who have the industrial development of three centuries at their disposal and also the raw material of the whole world may be able to speed up the construction of tanks en masses.

Excitement at Kamuthi.

KAMUTHI, September 19.

Great excitement prevailed in Kamuthi, situated in the interior of Ramnad district, 20 mile from the nearest railway station. On Tuesday noon when huge crowds of Narayana belonging to villages round about, armed with deadly weapons surrounded a portion of the town and committed looting and rioting. It is reported that five of the reserve constables were disarmed, two of them killed and three wounded. Many shops and buildings were broken open and emptied of their contents. One row of the bazaar street was burnt down. The rioting was quelled with the help of armed police. District authorities were on the spot rendering all possible assistance.

Food Riots in Tinnevely.

TINNEVELLY, September 19.

A correspondent wires:—The infection of food riots has spread to Tinnevely. At Viravanallur it is reported on Tuesday night a mob surrounded the bandies of paddy dealers who had just then purchased a stock and on their refusal to sell paddy, looted six bandy loads of paddy. The rioters were mostly peaceful and plodding Sowrastra weavers who were reduced to the utmost destitution owing to high price of yarn and dyes. Six arrests have been made and quiet has been restored. Some merchants of Tuticorin have received anonymous warning to reduce their price lest they should share the fate of Madras profiteers. The police have conferred with the merchants and advised them against the danger of charging inflated prices.

Latest Telegrams.

(0)

The Cotton Spinners' Strike.

The Premier's Appeal.

LONDON, September 17.

Mr. Lloyd George has sent a letter to the Association of Operative Cotton Spinners appealing to the spinners in the interest of men fighting to return to work and leave the decision of disputed matters in the hands of Government, after an enquiry by a tribunal to be immediately appointed by Government.

A Meeting to Discuss the Premier's Appeal.

LONDON, September 17.

The Press Bureau announces that, as a result of the conference of representatives of the Operative Cotton Spinners Association, the Board of Trade and Labour Ministry held in London to-day a meeting of the Executive of the Association and a special meeting of the representatives will be held in Manchester to-morrow to discuss the Premier's appeal.

Austrian Peace Terms Undiscussable to Italy.

LONDON, September 17.

ROME.—An official statement says that although the Austrian peace note has not yet been officially communicated to the Italian Government the latter must point out that the proposal aims at the creation of phantom negotiations without the probability of a practical issue. Recent declarations of Austrian and German statesmen, excluding any cessation of territory and recognizing as definitive the iniquitous treaties of Brest-Litovsk and Bukharest, make a useful opening of negotiations impossible. Until the Austrian Government recognizes the aims announced by the Entente and the United States including the Italian aspirations, Italy will continue to struggle for a durable peace founded on liberty and justice.

Differences Between North and South China.

British Offer of Mediation.

LONDON, September 17.

SHANGHAI.—Sir John Jordan, British Minister at Peking, has offered to the Chinese Foreign Office the services of Britain and America with a view to mediation between North and South China. The Cabinet has discussed the offer but at present without result.

London, September 17.

THE HAGUE.—Vice-Admiral Naudin-Tenacate commanding the naval station of Willemsoord has been appointed Minister of Marine.

జర్మనీ

జర్మను లక్ష్యస్థానములపై 350 బాంబులు పడుట

లండన్, సెప్టెంబరు 17:— వైమానిక మంత్రివర్గము నారు ఇట్లు తెలుపుచున్నది:— సెప్టెంబరు 13, 17 తేదీల రాత్రి మా వైమానికులు శత్రువిమానములను ముట్టడించిరి. రెండు విమానకాలలు శిథిలమైనవి, మరికొన్ని కాలలపై తిన్నగ బాంబులుపడి నష్టమును కలుగ జేసెను. 4 మాయలు శత్రుసరఫరా జేయుటకు మున్నగువానిని ముట్టడించిరి. మెటిజి స్వాబ్బును యినుపదారులను బాంబులచే తగులబెట్టిరి. మెయిజ్ బా దగ్గర నుండి సంయుక్తయినుపదారులను, కాలిజురూదగ్గర నున్న నాకావిర్యాణ స్థానములను బాంబులతో జయప్రథముగ తగుల బెట్టిరి. కారణ మాయలు లక్ష్యస్థానములపై 8 1/2 టన్నుల బాంబులు బరపబడినవి. మొత్తము 16 1/2 టన్నుల బరువుగల 350 బాంబులు శత్రు లక్ష్యస్థానములపై ప్రయోగించబడినవి. మా విమానము లన్నియు సురక్షితముగ తేరినవి.

జర్మను విమానశాలలపై బాంబులను బరపుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 18:— (సా. సం. 11-30 గంటల)

బ్రిటిషుపత్రికలు ఇట్లు తెలుపుచున్నవి:—నిన్నటిరోజున శత్రువులు విమానములతో విస్తారముగ హామలను చేసెను. పగలంతయు జర్మనుపంపులకు దూరముగ వారిస్థానముల ఛాయాపటముల నెత్తుటకు కొంతమంది వైమానికులు పంపబడిరి. 11 శత్రువిమానములను ధ్వంసము చేసినారము. 5 విమానములను నేలకూల్చినారము. 10 బ్రిటిషువిమానములు కాన్సియంటులేరు. రాత్రి 8 జర్మనువిమానములను విశేషముగ బాంబులతో ముట్టడించి నారము. రాత్రి బాంబులను ఒకపు శత్రువిమానముల మూడింటిని మాపంపులలో గూలునట్లు చేసినారము. రాత్రి సంచారముచేయు బ్రిటిషువిమాన మొకటి కాన్సియంటులేరు. 24 గంటలలో 21 1/2 టన్నుల బాంబులను బరపినారము.

జర్మనీపై విమానములదాడి

లండన్, సెప్టెంబరు 18:— అడ్మిరాలి వారి టెల్లిగ్రాఫికటి.

విరి:—కడచిన 48 గంటలలో విమానదళము నాకాదళమునకు తోడ్పడుచు బ్రూజను నాకాకాలలపైను మరియొకరు విమానాలయముమీదను 13 టన్నుల బాంబులను వేసెను. 11 శత్రు విమానములను ధ్వంసముచేసి 7 విమానములను నిరుపయోగపఱచితిమి. 4 బ్రిటిషువిమానములు కనబడుటలేదు. 2 నాకావిమానములను 2 సాధారణ విమానములను తూర్పుతీరమునకు వచ్చుచున్న 5 జర్మను నాకావిమానములతో పోరెను. ఒకశత్రు విమానమును ధ్వంసము చేసితిమి. తక్కినవిమానములు తూర్పుముఖముగ పారిపోయెను.

జర్మనుసంధిసం దేశము ఆమెరికను ప్రత్యుత్తరము.

లండన్ సెప్టెంబరు 19:—ఆమెరికను ప్రెసిడెంటు

విమర్శనను జర్మనులకు ఫయోత్పాతమును కలిగించినది.

రుష్యా

లండన్, సెప్టెంబరు 17:— బ్లాగో వెస్టు చెస్టు గ్ర-

దగ్గర గొప్ప కోసకు వైస్యసహాయముచేతను, తెల్లబలముల తోడ్పాటుచేతను జనరలు ఎలిక్సీపు బోష్వివిక్కులతో ఆన స్కందనమునకు ప్రారంభించెనని మాస్కోనుండి సమాచారము వచ్చినది.

జెకోస్లావుల తిరుగబాటు.

లండన్, సెప్టెంబరు 18:— జెకోస్లావుల కోరికలను

నెరవేర్చుటకు ఆస్ట్రియా హంగరీప్రభుత్వమువారు అత్యుత్తయమున్నారనియు వారికెట్టి ఉపాయము తోచుటలేదనియు రిని స్పష్టమెల్లప్పుడు జ్యూటింగుపత్రికలో కొన్ని వ్యాసములు కాన్సియంటున్నవి. బాహియూలోనున్న జెకులు స్వతంత్రజెకు రాజ్యము నేర్పరుతుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని ప్రెసదహరించబడినపత్రిక తెలుపుచున్నది. బ్రిటిషువారును, ఆమెరికనులును జెకుల ఆశయములను బలపరచి ఆహ్వానించుటచే వీరియాంధోళనము చాలతీరముగ అభివృద్ధి జెందుచున్నది. ఈద్రోహులపై ప్రభుత్వమువారు కట్టిచర్యను దీనిని కొనసాగింప జేయుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు మానమున దాల్చుటచే వీరి యాగడము ఎక్కువగా నున్నదనియు ప్రభుత్వమువారు మానమునదహించుట భావ్యముకాదనియు ఈ పత్రిక తెలుపుచున్నది. ఈ దుండగములు జెకు రాజ్యము స్థాపించబడుటకుకొన్ని వారములలో, నెలలలో కాలము పట్టినదియు అంతకంటె ఆలస్యము కా నేరదనియు నడువ సాహసించుచున్నారు. ఆస్ట్రియా హంగరీవారు సాంఘాతిక విధానము నవలంబించుచురని తెలియుచున్నది. దీనికంతకును కారణము స్లావుసామ్రాజ్యమును కల్గిన ప్రత్యేకత అభిప్రాయములను ఆప్టికప్రభుత్వమువారు అణగివేయు నకటలగుటయే!

మా పురుషుని నుండి వాలు గేండ్ల క్రితము ఇరువుని వివాహము బాంహాయి వెళ్లి అక్కడ కళాశాలయందు చిత్రలేఖనము నభ్యసించుచున్నారు. వారిలో దామెవ్వ రామారావుగారు ప్రథమ బహుమానము, సి. భాషికాలరావుగారు రెండవ బహుమానమును కళాశాలయందు దంతటిలోను పొందినవారని తెలుపుట కేతెయు సంఘోషముగ నున్నది. ఇతర రాజధానికి జని ఆంధ్రయునకు లిట్లు ప్రజ్ఞాపాత్రుట ఆంధ్ర మాతకు వస్తే దెయ్యట కదా!

Printed and Published by K. Nageswara Rao at the Andhra Patrika Press, 7, Thambu Chetty Street, George Town, MADRAS.